

ZADRUGAR

GLASILO

NABAVLJALNE ZADRUGE USLUŽBENCEV
DRŽAVNIH ŽELEZNIC V LJUBLJANI

VSEBINA:

ZADRUŽNIŠTVO: Zadrugarji! — Poziv na XV. redno skupščino. — Bilančno poročilo. — Švedsko konsumno združenstvo. — Mladinsko skrbstvo pri nas in drugod. — ŽENA IN DOM: Kaj nam prinaša pomladanska moda. — Oranža in limona. — ČEBELARSTVO: Čebelar — spomladi. — ZADRUŽNI VESTNIK.

**KREDITNA ZADRUGA USLUŽ-
BENCEV DRŽAVNIH ŽELEZNIC V
LJUBLJANI**, bo imela svoj redni
letni občni zbor dne 4. aprila 1937 v

prostorih Narodnega železničarskega
glasbenega društva „SLOGA“ s pri-
četkom ob 10. uri.

OPOZORILO ZADRUŽNIKOM!

Opozarjamo zadružnike, da ima
„Železničarska splošna gospodarska
zadruga v Ljubljani“ v zalogi sledeče
knjižice:

„Mali sadjar“ in „Mali vrtnar“ po
ceni 5 Din komad, kjer najde tako
začetnik kot že izkušenejši železničar
v sadjarstvu in vrtnarstvu mnogo ko-
ristnih in praktičnih navodil v teh
panogah.

„Angorski kunec“ za rejce kuncev
angorske pasme, ki je priznana kot
najbolj rentabilna gospodarska pas-

ma. Vsak začetnik najde v tej knji-
žici vsa, za racionalno rejo potrebna
znanja. Cena 6 Din.

„Mala papiga-skobčevka“. Ta knji-
žica obravnava zelo izčrpno o reji,
prehrani, paritvi, negi, zdravljenju
itd. teh ljubkih in slikovitih papigic.
Saj je ta ptič pri nas že jako razširjen
kot dober posnemalec človeškega go-
vora. Cena knjižici 8 Din.

Vse navedene knjižice dobite pri
gornji zadrugi. Lahko jih pa tudi na-
ročite ob priliki živilskih naročil v
vseh prodajalnah Nabavljalne zadru-
ge v Ljubljani in Mariboru.

Gospodinjski tečaj.

Za pomladanski dnevni gospodinjski tečaj Nabavljalne zadruge usluž-
bencev drž. železnic je še nekaj mest prostih, na kar opozarjamo osobito
hčerke in gospe uslužbencev drž. železnic odnosno državnih uslužbencev.

Vpisovanje se vrši dnevno v pisarni Železničarske menze v Pražakovi
ulici št. 19. S 1. aprilom je vpisovanje zaključeno.

Podražitev kave.

Vsled povišanja banovinske trošarine na kavo, ki stopi v veljavo dne
1. aprila t. l., bo morala tudi zadruga zvišati prodajne cene kave; na kar
članstvo že sedaj opozarjamo.

Za pomlad.

Obveščamo naše članstvo, da so naše dobro sortirane zaloge manufak-
ture izpopolnjene z mnogimi prvovrstnimi pomladnimi materijami.

Razni kamgarni in sportno blago za obleke in plašče, enobarvni in vzor-
časti deseni za damske kostume v modernih barvah in najnovejših vezavah.

Ne preenaglite se, preden si ne ogledate naših zalog v Ljubljani in Ma-
riboru!

Člane na progi obveščamo istočasno, da jih bo kot doslej še nadalje
obiskoval zadrugin potnik z najnovejšimi vzorci bogate izbire v manu-
fakturi.

Z A D R U G A R

GLASILO NABAVLJALNE ZADRUGE USLUŽBENCEV DRŽ. ŽEL.

Št. 3

Ljubljana, 20. marca 1937

Leto XIII

Zadrugarji!

Težnje in naporu zadnjih let za obnovo razrvanega gospodarstva so rodile le neznatne uspehe. Zboljšanje, ki je nastopilo, pa ni posledica normaliziranja razmer, temveč ima precej nereelno osnovo. Težke milijarde, ki so investirane v oboroževalne namene, so odtegnjene koristnemu produktivnemu gospodarstvu. Dim in ogenj, ki se valita iz plavžev in tvornic, toraj nista vestnika prosperitete, temveč napovedujeta zaostritev nasprotij, ki so karakteristične za sodobni red. Cene naraščajo, davki se zvišujejo, plače in mezde krčijo. Gospodarski povzdig je le navidezen. Anarhija vlada še vedno na področju proizvodnje in potrošnje. Kriza traja naprej.

V takih okoliščinah je torej delovala in poslovala v preteklem letu naša zadruga. Petnajsto leto njenega udejstvovanja za dobrobit železničarjev na področju ljubljanske direkcije je bilo v poslovnem pogledu eno izmed najtežjih. Uprava je podvzela vse, da se posledice nepovoljnih vplivov na razvoj in napredek zadruga odvrnejo. V tem je uprava imela največjo oporo v zavednem članstvu, ki je vključno težavnemu položaju, v katerega je zašlo vsled redukcije plač, vestno izpolnjevalo svoje dolžnosti.

Prvo načelo, ki ga je uprava z vso strogostjo izvajala, je bilo načelo štednje, ki je dalo zadovoljive rezultate, kar je v dovoljni meri razvidno iz tolmačenja računa izgube in dobička odnosno iz primerjav s stroški v predhodnem poslovnem letu. Kljub zvišanim davkom smo zmanjšali skupne stroške za Din 49.855'67.

Uveljavljanje načela racionalizacije poslovanja je tudi zadovoljilo. Dosegli smo, da so se z manjšim številom uslužbencev opravljali isti posli. Racionalizacija je uvedena tudi pri dobavah, katere smo izvrševali točno v mejah ugotovljene normalne potrebe, razen v primerih priložnostnih nakupov.

Isto načelo je odločevalo tudi v denarnem gospodarstvu, ki je šlo za tem, da je vedno dovolj prometnega kapitala na razpolago in da se zmanjšajo dolgovi zadruga. Tudi v tem smo uspeli. Koncem

leta so bili naši dolgovi manjši za preko 200.000 Din, čeprav se je v teku leta investiralo v nepremičnine nad 700.000 Din.

Posebna naloga uprave je bila v tem, da s smotrenim podeljevanjem kreditov v blagu polagoma zmanjša svoje terjatve do članov in sanira preveč zadolžene zadrugarje. Zmanjšanje mesečnih prejemkov državnih uslužbencev ni dopustilo, da bi kreditno vprašanje radikalneje reševali. Prevdarno in oprezno smo skušali ustreči interesom celokupnega članstva, v čemer smo dosegli, da se je povprečni kredit pri posameznem dolžniku zmanjšal za Din 42— v primerjavi z višino zadolžitve v prejšnjem letu.

Načelo, da zadruga ni dobra in trdna, dokler nima vzgojenega zavednega in zvestega članstva, nas je tudi v preteklem letu navajalo na združno propagando. Prizadevali smo si, da zboljšamo svoje glasilo, organizirali smo dopisno šolo, tiskali koledar itd.

Izboljšanje gospodarstva v splošnem pa nam dokazuje rentabilnost mlekarne in menze, ki sta se v minulem letu sami vzdrževali.

Socialnim nalogam je zadruga sledila v izdatni meri. Na podporah je izdala Din 111.438'92, katerih so bili deležni v prvi vrsti progovni delavci, upokojenci in vdove, kakor tudi razna železničarska društva. Posebno poglavje socialne smeri pa tvori mladinski dom v Martuljku, ki bo izročen svojemu namenu že koncem junija tekočega leta. Mladinski dom je v naših razmerah neobhodno potrebna institucija, kajti upoštevati je treba, da bo namenjena predvsem oslabei in telesno zaostali deci onih članov, ki nimajo sredstev, da bi sami poskrbeli za okrevanje svoje dece. Uverjeni smo, da ni nikogar v naši sredi, ki bi imel kakršnekoli pomisleke glede te plemenite zamisli.

Ako samo površno pregledamo bilanco, sicer ne moremo ugotoviti kakih posebnih ali morda presenetljivih uspehov. Toda če zberemo vse navedene majhne toda povoljne rezultate, ki so doseženi v poslovanju preteklega poslovnega leta, in če upoštevamo, da se je v občutni meri poslabšalo gmotno stanje državnih uslužbencev-lastnikov zadruga, potem mislimo, da je bila zadruga kos svoji nalogi.

Končno pa je potrebno ponovno poudariti in izraziti priznanje onemu članstvu, ki je z razumevanjem izpolnjevalo svoje dolžnosti, z zaupanjem posečalo združne prodajalne, z uvidevnostjo sledilo združnim načelom in s tem uspešno sodelovalo v našem skupnem združnem gospodarstvu.

*

Poziv

na

XV. redno skupščino

Nabavljalne zadruge uslužbencev državnih železnic r. z. z o. z.
v Ljubljani

ki se bo vršila

v Ljubljani, dne 18. aprila 1937 ob 8. uri v prostorih kina „Sloge“,
palača Ljubljanski dvor, Kolodvorska ulica

po delegatih (čl. 33 pravil), izvoljenih dne 23. februarja 1936.

DNEVNI RED:

1. Konstituiranje skupščine.
2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora o poslovanju zadruge v poslovnem letu 1936.
3. Razprava:
 - a) o odobritvi računskega zaključka za leto 1936;
 - b) o razdelitvi prebitka;
 - c) o razrešnici članom upravnega in nadzornega odbora.
4. Pooblastitev upravnega odbora, do katerega zneska sme zadolžiti zadrugo (čl. 42 pravil oz. čl. 38 zakona).
5. Sklepanje o predlogih in pritožbah članov, delegatov in upravnega odbora.
6. Dopolnilna volitev članov upravnega in nadzornega odbora in volitev namestnikov za člane obeh odborov.
7. Slučajnosti.

Opomba: Skupščino tvorijo delegati na podlagi čl. 31 in 33 združnih pravil ter čl. 33 zakona.

Ako skupščina ob določeni uri ne bi sklepna, se bo vršila na istem kraju in z istim dnevnim redom pol ure kasneje nova skupščina, ki bo polnoveljavno sklepala ob vsakem številu prisotnih delegatov (čl. 33 združnih pravil).

Ako skupščina svojega dela ne bi končala do 14. ure, se bo nadaljevala istega dne ob 16. uri v glasbeni dvorani železničarskega glasbenega društva „Sloge“ v Ljubljani, Pražakova ulica 19.

Letni račun je članom na vpogled v prostorih zadruge na Masarykovi cesti štev. 17/II, soba štev. 17, vsak delovni dan med 16. in 18. uro od vstevši 12. aprila t. l. naprej (čl. 60 združnih pravil).

Delegata more zastopati na skupščini le delegat istega volišča. Za zastopstvo je potrebno pooblastilo zadržanega delegata. Vsak delegat pa sme zastopati samo še dva delegata svojega volišča. Izvoljeni namestniki delegata ne morejo zastopati.

Dnevnice se izplačajo delegatom po skupščini (sklep XIV. skupščine).

Vsak delegat mora prinesiti pismeno pooblastilo, ki mu ga dostavi zadruga.

V zvezi z redno letno skupščino se bo vršila v soboto, dne 17. aprila predkonferenca delegatov, ki započne svoje delo ob 15. uri v glasbeni dvorani železničarskega glasbenega društva „Sloge“ v Ljubljani, Pražakova ulica 19.

V Ljubljani, dne 20. marca 1937.

Za upravni odbor:

Luschützky Josip, s. r.
tajnik.

Klebel Emil, s. r.
predsednik.

	Din	p	Din	p
1. Gotovina			247.462	51
2. Zaloga:				
a) manufaktur. obl. predm. porcelan	3,905.891	94		
b) špecerija in drugo	3,828.853	21		
c) kurivo	25 608	50	7,760.353	65
3. Vloge:				
a) čekovni zavod, Ljubljana	50.101	24		
b) denarni zavodi, Ljubljana	447.489	11	497 590	35
4. Dolžniki:				
a) razni	2,058.843	58		
b) člani	7,501.098	66	9,559.942	24
5. Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana:				
prioritetne delnice			300.000	—
6. Udeležbe in kavcije:				
a) pri Savezu Nabavljalnih zadrug, Beograd	39.500	—		
b) pri Stavbni zadrugi „Bajtar“, Ljubljana	1.800	—		
c) kavcije	10.119	50	51.419	50
7. Premičnine po odpisu			1,534.501	15
8. Nepremičnine po odpisu in parcele			1,610.889	80
9. Račun gradbe hiš:				
a) mladinski dom v Gozdu-Martuljku	386.953	38		
b) podružnica na Jesenicah	239.277	19		
c) gospodarsko poslopje v Šiški	15.028	28		
d) postajališče v Gozdu	11.273	54		
e) gradbeni material in razno	63.788	06	716.320	45
10. Razni računi in prehodne postavke			43.243	10
			22.821.722	75
V Ljubljani, dne 31. decembra 1936.				

dan 31. decembra 1936.

Pasiva.

	Din	p	Din	p
1. Deleži			2,384.560	50
2. Upniki:				
a) Savez Nabavljalnih zadrug, Beograd . .	6,635.472	—		
b) Kred. zadr. usluž. drž. žel. Ljubljana . .	263.128	60		
c) razni	454.874	—	7,353.474	60
5. Fondi:				
a) rezervni	6,877.384	36		
b) kreditni	14.009	09		
c) dobrodelni	1.089	04		
d) posmrtninski	868.097	—	7,760.579	49
4. Nedvignjena štednja			18.381	39
5. Garancijska štednja članov			4,417.127	—
6. Kavcije			40.989	86
7. Račun gradbe hiš:				
a) prispevki za mlad. dom v Gozdu	35.437	35		
b) gradbeno podjetje ing. Pretner	11.386	16	46.823	51
8. Prehodne postavke	30.013	60		
9. Dolžne davščine za l. 1935. in 1936. . . .	208.568	50	238.582	10
10. Sklad dubioz			24.997	82
11. Poslovni prihranek			36.206	48
			22,321.722	75

	Din	p	Din	p	Din	p
1. Režija:						
a) Osební izdatki:						
Plače in odškodnine osobju .	2,610.510	05				
Boln. in pok. zavarovanje . .	286.757	96				
Plače upr. in nadz. odboru . .	156.000	—				
Odškodnine raznim	61.475	26				
Potnine	35.651	50	3,150.394	77		
b) Najemnine	84.117	—				
Kurjava in razsvetljava . . .	89.720	58	173.837	58		
c) Pisarniški stroški:						
Poštšina, telefon, brzojav . .	54.165	07				
Tiskovine, posl. knjige in pi-						
sarniške potrebščine	85.792	35	139.957	42		
d) Zadrúžna propaganda:						
Glasilo „Zadrugar“, tisk in						
honorarji	142.791	25				
Zadrúžni koledar	26.308	—				
Zadrúžni cenik	12.000	—				
Sprejemi gostov, proslava za-						
družnega dneva	27.441	25				
Objave, listi in revije	10.628	65				
Izdatki za občni zbor	43.050	—	262 219	15		
e) Vzdrževanje hiš in lokalov .	50.745	75				
„ inventarja	19.522	10				
„ službene obleke	19.139	63	89.407	48	3,815.816	40
					111.438	92
2. Podpore						
3. Obresti - provizije:						
Obresti Savezu	244.536	92				
„ ostalim	13.651	60				
Provizije bankam in ček. zavodu	15.936	39			274.124	91
4. Adaptacije					37.724	95
5. Zavarovalnine					48.436	50
6. Davki in takse					422.564	42
7. Odpisi:						
inventarja	163.588	75				
nepremičnin	42.454	30				
neizterljivih dolgov	87	50			206.130	55
8. Pravni in drugi stroški					6.603	—
9. Po čl. 86 tč. 3 zakona o neposred.						
 davkih za hiše in zemljišča . . .					32.586	80
10. Poslovni prihranek					36.206	48
					4,991.632	93
V Ljubljani, 31. dec. 1936.						

na dan 31. decembra 1936.

Dobiček.

[illegible]

III. Kretanje članov in deležev

Pričetkom leta 1936 je bilo članov . . .	7722 z deleži	7722
Tekom leta 1936 je pristopilo	319 z deleži	319
Tekom leta 1936 je odpovedalo	171 z deleži	171
Tekom leta 1936 je prenehalo članstvo vsled smrti in premestitve	71 z deleži	71
Stanje članov dne 31. decembra 1936 . .	7799 z deleži	7799

Za knjigovodstvo:

Markov Vladimir s. r.

Tajnik upravnega odbora:

Luschützky Jože s. r.

Predsednik upravnega odbora:

Klebel Emil s. r.

Podpredsednik upravnega odbora:

Juh Leopold s. r.

Člani upravnega odbora:

Čerček Srečko s. r., Artič Franjo s. r., Verhovšek Vojteh s. r., Breclj
Franjo s. r., Lavrič Josip s. r., Masič Pavle s. r.

Na osnovi čl. 27 zadruginih pravil smo pregledali čisto bilanco, račun izgube in dobička ter izkaz kretanja članov in deležev, primerjali z glavnimi in pomožnimi knjigami in ugotovili, da so pravilni.

Tajnik nadzornega odbora:

Feldin Hinko s. r.

Predsednik nadzornega odbora:

Furlan Josip s. r.

Člani nadzornega odbora:

Ing. Fine Franjo s. r., Frole Ivan s. r., Žorga Rudolf s. r.

Pojasnila k bilanci

A. Aktiva.

1.) **G o t o v i n a.** Iz leta 1935. je preostalo v blagajni Din 53.496'12. V letu 1936. je blagajna prejela Din 49.274.699'37, izplačala pa Din 49.080.732'98, tako da je na dan 31. XII. 1936 bilo v blagajni Din 247.462'51, in sicer: v centrali na glavnem kolodvoru v Ljubljani Din 39.773'46, v podružnici v Mariboru Din 194.782'80, v menzi pa Din 12.906'25.

2.) Zaloge blaga. Špecerijska zaloga v skupni nabavni vrednosti Din 3.828.853'21 je bila porazdeljena po prodajalnah: v centrali na glavnem kolodvoru v Ljubljani se je po popisu nahajalo blaga za Din 1.296.845'83, v prodajalni na gorenjskem kolodvoru za Din 874.804'39, v Mariboru na koroškem kolodvoru za Din 1.573.350'04, na glavnem kolodvoru za Din 83.869'—, v centralnem skladišču za Din 159.362'20, v menzi za Din 16.505'75, v mlekarni za Din 546'25. V gornji skupni svoti je vpoštevana tudi zaloga knjig v tajništvu v vrednosti Din 19.515 in zaloga lesa v mizarski delavnici za Din 4.154'75.

Manufakturna zaloga je prav tako popisana po nabavni ceni in je na dan 31. XII. predstavljala vrednost Din 3.905.891'94. Razporejena pa je takole: v Ljubljani na glavnem kolodvoru se je nahajalo blaga za Din 2.633.658'76, v Mariboru na koroškem kolodvoru za Din 363.614'48, na glavnem kolodvoru pa za Din 908.618'70. V manufakturni zalogi centrali je vpoštevana tudi zaloga stekla in porcelana za vse prodajalne.

Zaloga kuriva je izkazana po nabavni vrednosti z Din 25.608'50. V Ljubljani na glavnem kolodvoru je 31. XII. 1936 kurivo predstavljalo vrednost le Din 588'53, na gorenjskem kolodvoru pa Din 2.044'44, dočim je Maribor imel kuriva za Din 22.975'53.

Če primerjamo zaloge na dan 31. XII. 1936 z zalogami po popisu z dne 31. XII. 1935, vidimo, da se je zaloga špecerije zmanjšala za Din 548.331'71, kar je pripisati racionaliziranju dobav. Pazili smo namreč, da imamo vedno na zalogi le najpotrebnejšo količino blaga, s čimer smo prihranili na obrestih od investiranega obratnega kapitala.

V manufakturi vidimo zopet, da je zaloga na dan 31. XII. 1936 za Din 87.370'44 večja od zaloge, popisane na dan 31. XII. 1935. Razlog je iskati v povečanju sortimenta, ker smo stremeli za tem, da se članstvu nudi čimvečja izbira. Vplivala pa je tudi izredno blaga zima, ki ni silila članov, da se preskrbijo s težjimi in dražjimi materijami, vsled česar je del zaloge zaostal. Zaloga kuriva je bila manjša od lanske za Din 66.978'53, kar pa je predvsem pripisati težkočam, ki smo jih imeli z dobavo drv. Z ozirom na nazadujočo potrošnjo v prejšnjih letih je bilo v naših gozdovih posekanega lesa le za domačo potrebo. Nedovoljne zaloge so bile kaj hitro izčrpane, tako da smo dober les mogli le s težavo dobiti. Čestokrat smo prejeli tudi pošiljke, katerih kakovost ni bila povsem zadovoljiva, in sicer radi tega, ker je bila zima izredno neugodna za prezimljenje drv.

3.) Vloge Din 50.101'24 pri čekovnem zavodu je ostanek vplačil dolžnikov izven Ljubljane, ki služi za kritje naših obvez do drugih imetnikov čekovnih računov, sicer pa se večji zneski redno prenašajo v bančne zavode, kjer se obrestujejo.

Vloge pri denarnih zavodih so likviden, začasno naložen prometni kapital v znesku Din 447.489'11. Na dan 31. XII. 1936 smo torej imeli v Prvi hrvatski štedionici Din 127.270'—, pri Ljubljanski kreditni banki na novem računu Din 103.790'—, na starem računu pa Din 86.210'—, v Kreditni zadrugi usl. drž. železnic v Ljubljani Din 66.779'11, v Kreditni zadrugi državnih uslužbencev v Mariboru pa Din 63.440'—. Od Od navedenih naložb je smatrati edino znesek na starem računu pri Ljubljanski kreditni banki kot za sedaj nelikviden. V bilanci je ta znesek napram prejšnjemu letu povečan za obresti, ki znašajo 2%, a so v tekočem letu prenešene na novi račun. Ostale vloge donšajo 4% obresti.

4.) **Dolžniki.** Med dolžniki v znesku Din 2,058.843'58 je izkazanih Din 1,900.000'— kot akontacija, ki jo je zadruga izplačala Fondu za gradbo stanovanjskih hiš v Ljubljani za nakup stavbe na Masarykovi cesti št. 17, v kateri se nahajajo poslovni prostori centrale. Ostanek Din 158.843'58 so naše terjatve, ki izvirajo iz raznih poslovnih zvez.

Zadruharji - dolžniki so koncem leta 1936. dolgovali Din 7,501.098'66, torej za Din 153.421'65 manj kakor pa koncem prejšnjega leta. Število dolžnih članov se je povečalo na 5896, tako da je povprečno odpadlo na dolžnika Din 1270'—, koncem leta 1935. pa Din 1312'—. Torej se je povprečna terjatev zadruge do posameznega dolžnika zmanjšala za Din 42'—.

Od skupne svote, katero dolgujejo zadrugarji, odpade Din 4,302.311'08 na 3566 ljubljanskih dolžnikov, oziroma povprečno Din 1206'— na dolžnika, dočim odpade Din 3,198.787'58 na 2350 mariborskih dolžnikov, oziroma 1372'— povprečno na dolžnika.

Po višini so bili dolgovi razporejeni tako-le: do Din 1000 je dolgovalo 3441 dolžnikov, do Din 2000 je dolgovalo 1439 članov, do Din 3000 596 dolžnikov, nad 3000 Din pa 420 članov.

Zmanjšanje terjatev zadruge do članov kljub porastu števila dolžnikov dokazuje, da je uprava pazljivo odobraval kredite. Naša kreditna politika je v preteklem letu šla za tem, da se prepreči prezadolževanje članov, s čimer se je zmanjšal riziko, da bi terjatve postale dubiozne, na drugi strani pa je s tem bilo doseženo, da poslovanje ni trpelo vsled pomanjkanja obratnega kapitala.

Ako upoštevamo znižanje prejemkov državnih uslužbencev, ki se je v poslovanju zadruge občutilo šele v preteklem letu, potem je lahko uvideti, da je bilo omejevanje kreditov in sanacija težjih dolgov neobhodno potrebno.

5.) **Prioritetne delnice Ljubljanske kreditne banke** v vrednosti Din 300.000'— predstavljajo 3000 delnic po Din 100 nominalne vrednosti, ki donšajo 4% dividendo kakor ostale naložbe denarja, je pa to nelikviden znesek.

6.) Udeležbe so specificirane v bilanci in vsebujejo deleže pri Zvezi na vsakih 100 članov po en delež à Din 500'—, pri Stavbni zadrugi „Bajtar“ pa 6 deležev à Din 300'—. Kavcije v znesku Din 10.119'50 so kavcije pri direkciji državnih železnic in pri direkciji pošte in brzojava.

7.) Premičnine po odpisu so izkazane v vrednosti Din 1.534.501'15 in vsebujejo vrednost celokupnega inventarja v trgovinah in pisarnah kakor tudi naša vozila v Ljubljani glavni kolodvor, na gorenjskem kolodvoru in v Mariboru. Koncem leta 1935. so premičnine predstavljale vrednost Din 1.596.010'95. V teku leta 1936. je nabavljen in izpopolnjen inventar v vrednosti Din 109.421'35, odpisane pa so bile razbite steklenice od mleka v znesku Din 404'— a ob koncu leta je izvršen odpis od inventarja v znesku Din 170.527'15.

8.) Nepremičnine po odpisu in parcele so v bilanci izkazane v skupni vrednosti Din 1.610.889'80. Vrednost posameznih objektov in parcel je sledeča:

Hiša v Šiški Din 751.139'—, hiša v Gozdu, ki je definitivno dograjena v letu 1936. Din 89.055'—; gospodarsko poslopje v Gozdu (Martuljku) in lesena obednica Din 21.686'—, tehtnica v Mariboru Din 16.984'40, tehtnica v Ljubljani Din 13.286'— in baraka za premog in drva v Mariboru Din 13.593'60. Od parcel odpis ni izvršen in predstavljajo vrednost: parcela v Polju Din 28.758'10, parcela v Gozdu Din 175.667'70; slednja je z dokupom novega zemljišča (7465 m²) in z dograditvijo ceste pridobila na vrednosti, dočim je parcela v Mariboru bilansirana v vrednosti Din 491.720'—. Vrednost nepremičnin in parcel je realna.

9.) Račun gradbe hiš je nova postavka v naši bilanci in je radi tega tudi točno specificirana, tako da tolmačenja njene računске strani niso potrebna. Omenili bomo le, da je Mladinski dom v Gozdu v grobem dograjen in od jeseni pod streho. Znesek Din 400.000'—, ki ga je votirala zadnja skupščina, je skoraj docela porabljen in razpolagamo za definitivno dograditev le z sredstvi od nabiralne akcije in sredstvi, s katerimi upravlja kuratorij Mladinskega doma.

Podružnica na Jesenicah je tudi že od jeseni pod streho in bo najkasneje v juniju tega leta izročena po sklepu lanskega občnega zbora svojemu namenu. Naraščajoča potreba za pridobitev lokalov za hlev, garažo in lopo mlekarskih vozičkov ter prostora, kjer bi lahko kolobarje zavarovali pred dežjem, nas je prisilila, da zgradimo poleg prodajalne v Šiški prostorno gospodarsko poslopje, ki bo povsem ustrezalo namenu, zlasti ako upštevamo, da se bomo s tem izognili najemninam, ki jih je zadruga morala doslej plačevati.

Din 11.273'54 so stroški za gradbo postajališča v Gozdu do 31. XII. 1936, ki jih je začasno imela zadruga, ki pa so kriti v tekočem letu s podporo kraljeve banske uprave v znesku Din 20.000'— in s podporo naše Zveze v Beogradu v znesku Din 5000.—. Gradbeni material v znesku Din 63.788'06 je od gradb na Jesenicah in v Gozdu preostali les in opeka in neobračunan saldo gradbenega podjetja.

10.) Razni računi in prehodne postavke v skupnem znesku Din 43.243'10 se nanašajo: na oglase v koledarju Din 14.100'—, ki jih inserenti niso še poravnali do 31. XII. 1936, na vnaprej plačane pristojbine za poštni predal in brzozjavni naslov Din 440'—, na plačano najemnino Din 60'—, na dolg abonentov v menzi Din 931'50 in na dolg Direkcije državnih železnic za tehtnico v kurilnici v Mariboru Din 27.711'60. Zadruga je namreč na prošnjo železniške direkcije postavila v Mariboru na koroškem kolodvoru cestno tehtnico za tehtanje personalnega premoga. Tehtnico odplačuje železniška uprava z ubrano tehtarino.

B. Pasiva.

1.) Delež i. Koncem leta 1935. je bilo vplačanih na račun deležev Din 2,342.089'40, v letu 1936. pa se je svota vplačanih deležev povečala na Din 2,384.560'50, torej za Din 42.471'10.

2.) Upnik i. Zadruga je 31. XII. 1936 dolgovala Din 7,353.474'60, in sicer Zvezi nabavljalnih zadrug v Beogradu Din 6,635.472'—, Kreditni zadrugi usl. drž. v Ljubljani Din 263.128'60, Direkciji državnih železnic v Zagrebu Din 250.000'— za brezobrestno posojilo in raznim dobaviteljem Din 204.874'—.

Če primerjamo stanje upnikov koncem leta 1936. z onim v prejšnji bilanci, vidimo, da smo zmanjšali svoj dolg za Din 220.811'75, kljub temu, da smo v gradbe v Gozdu, na Jesenicah in v šiški investirali preko Din 700.000'—, kar dokazuje, da je bila v preteklem letu tudi denarnemu poslovanju posvečena kar največja pažnja.

3.) Fond i. V zadnjih letih nam z ozirom na splošno stanje ni bilo mogoče prometu in poslovnemu uspehu primerno povečevati naših fondov. Neznatno je porasel le rezervni fond (za Din 4597'96), dočim so se ostali zmanjšali. S posmrtninskega fonda je bilo po pravilniku o posmrtninah izplačano Din 63.234'34, dočim je razlika na posmrtninah do Din 147.073'02 izplačana iz računa garancijske štednje.

4.) Nedvignjena štednja je ostanek prihrankov iz prejšnjih let v znesku Din 18.381'39, ki jih člani še niso dvignili.

5.) Garancijska štednja je vsakoletni preostanek članskih prihrankov, ki niso v celoti izplačani s povračilom in delnimi izplačili posmrtnin.

Znesek Din 4.417.127— vsebuje razen prave garancijske štednje iz leta 1934. in 1935. tudi celoten prihranek članov iz leta 1936., ki je bil pred bilansiranjem zmanjšan za vrednost manufakturnih nakaznic, za katere so zaprosili člani v znesku Din 149.998—; v letu 1937. bo pa prihranek članov deloma izplačan, deloma pa prevknjižen na kritje dolga v razmerju 6% od gotovinskih nakupov in 5% od plačnega kredita. Razen povračila se bo preostala garancijska štednja v tekočem letu zmanjšala tudi za delno izplačilo posmrtnin po pravilniku o posmrtninah, končni ostanek pa bo dopisan na račun garancijske štednje posameznega člana.

6.) **Kavcije.** Din 40.989'86 so kavcije dobaviteljev za gradbe in gradbenih podjetij. Tvrdka „Ekonom“ iz Ljubljane, ki je dobavila opeko, ima kavcijo v znesku Din 20.000—, gradbeno podjetje ing. A. Pretner iz Ljubljane Din 20.489'86, Robič I. iz Gozda pa Din 500—.

7.) **Račun gradbe hiš** v skupnem znesku Din 46.825'51 so sredstva, zbrana po nabiralni akciji v višini Din 35.437'35, ki so v tekočem letu dosegla že cca Din 90.000—. Din 11.386'16 je dolg iz obračuna z gradbenim podjetjem ing. Pretner, ki je poravnán v tekočem poslovnem letu.

8.) **Razni računi in prehodne postavke.** V znesku Din 30.013'60 je vsebovana neplačana odškodnina blagajnikom za pisarniške potrebščine in poštné izdatke pri odtegotanju za drugo polletje 1936 v višini Din 18.319'10, kar je poravnano v januarju 1937. leta, dolg abonentom za vnaprej plačano hrano v menzi Din 8780— in neplačano bolniško zavarovanje v Mariboru Din 2914'50.

9.) **Dolžne davščine** so deloma neplačani družbeni davek, predpisan za leto 1935. in leto 1936. v znesku Din 208.568'50. Ta davek je bil zadrugi odmerjen šele v novembru 1936. leta in smo zaprosili za obročno odplačevanje. Tudi je davek za leto 1934. bil predpisan šele v januarju t. l. in znaš Din 300.162—, kar pa bo bilansirano v letu 1937.

10.) **Sklad dubioz,** ki je bil v predhodni bilanci izkazan z Din 31.712'39, se je v preteklem letu zmanjšal na Din 24.997'82 (za Din 6714'57).

11.) **Poslovni prihranek** znaša Din 36.206'48 in bo po sklepu občnega zbora razdeljen po zadruginih pravilih.

C. Stroški.

1.) **Režija.** Osební izdatki v skupnem znesku Din 3.150.394'77 so največja postavka v računu izgube in dobička, ki se je napram prejšnjemu letu zmanjšala za Din 67.077'70. Plače osebju in članom odborov so se znižale za Din 21.102'43. Tudi stroški potnin so znatno reducirani, in sicer za Din 22.359'81.

Za najemnine je zadruga izdala Din 84.117—, toraj Din 28.085'40 manj kot v letu 1935., ker se najemnina Fondu za gradbo stanovanjskih hiš zmanjšuje v sorazmerju z odplačilom dolga za zgradbo na Masarykovi cesti št. 17 v Ljubljani. Izdatki za kurjavo in razsvetljavo so večji za Din 4.303'38. Postavka „Pisarniških stroškov“ je vkljub štednji nekoliko zvišana iz razloga, ker so se v teku 1936 leta nabavile tiskovine, katerih zaloga je bila v tem letu pošla. Stroški za pisarniške potrebsčine pa so se znižali za Din 4.155.85. V račun izgube in dobička so vnešeni pod označbo „Zadružna propaganda“ vsi stroški, ki se nanašajo na tiskanje „Zadrugarja“, kalendarja, cenikov, dalje stroški sprejemanja gostov-zadrugarjev, prireditve zadružnega dne, stroški revij in časopisov strokovnega in zadružnega značaja in končno izdatki za občni zbor. Vsi ti izdatki so v primeri s prejšnjim letom za Din 36.626'95 manjši, čeprav so se povečali stroški občnega zbora za stroške volitev (tiskovine in pošt-nine) in radi večjega števila delegatov za Din 17.707—. V minulem poslovnem letu so se zmanjšali tudi stroški vzdrževanja hiš in lokalov kakor tudi izdatki za službene obleke.

2.) **Podpore.** Na prvi pogled pri primerjavi zapazimo, da je znesek, namenjen za podpore, v letu 1936 znatno večji od odobrenih podpor v letu 1935. Zvišanje nam je v neštetih primerih nalagal naravnost obupen položaj članov z majhnimi mesečnimi prejemki. Vsled tega smo izdali za Din 67.292'27 več podpor kakor l. 1935, in to v prvi vrsti progovnim delavcem in vdovam. Običajnih podpor pa so bila deležna tudi železničarska društva in ustanove. Pripomniti pa moramo, da je članom večina podpor izdanih v živilih.

3.) **Obresti Zvezi** so se radi intenzivnejšega robnega poslovanja preko Zveze zvišale za Din 19.304'66, dočim so se obresti ostalim zmanjšale za Din 5.627'01, obresti v dobro na strani dohodkov pa so bile večje za Din 9.973'45, tako da na obrestih ni nastala nobena bistvena izprememba, ako upoštevamo, da smo pri provizijah prihranili Din 4.303'25.

4.) **Adaptacije** so bile v poslovnem letu 1936 reducirane na najnižjo mero in so za Din 136.341'87 manjše kakor v letu 1935. Znesek Din 36.394'55 se nanaša na najobhodnejša popravila v naših lokalih, predvsem pa na stroške popravila kanalizacije v Ljubljani na glavnem kolodvoru in za ureditev mlekarne v Šiški in drugo.

5.) **Zavarovalnine** so se tudi zmanjšale za Din 9.460'25, čeprav smo imeli zavarovane proti požaru oziroma vlomu vse zaloge blaga, inventar, stavbe in izložbena ter druga okna.

6.) **Davki in takse.** Ves uspeh sistema štednje, ki ga je uvedla uprava v preteklem poslovnem letu, pa ni prišel do izraza v stvarnem zmanjšanju stroškov radi novih davščin. Odmerjene dav-

ščine (za leto 1935. Din 149.588'50 in za leto 1936. Din 138.980'—) so stroške zadruga zvišale za nič manj kakor Din 191.339'70 v primeri z davščinami v letu 1935.

7.) Odpisi sa manjši pri inventarju za Din 6.202'82, pri nepremičninah pa večji za Din 1.080'90, ker se je vrednost nepremičnin povečala, dočim je neizterljivih dolgov odpisanih v preteklem letu le za Din 87'50, torej za Din 4.580'04 manj kot v prejšnjem poslovnem letu.

8.) Pravni in drugi mali stroški so znašali skupaj Din 6.603'—.

D. Dohodki.

1.) Kosmati prebitek na blagu je ostal v odnosu s prometom isti kakor v prejšnjem letu kljub rahlemu porastu cen. Bruto prihranek pri manufakturnem blagu je znašal Din 1.309.264'74 in je za Din 8.593'24 večji od prihranka v letu 1935., dočim je bruto prihranek pri speceriji manjši za Din 49.067'33 ter znaša Din 2.747.729'33. Zmanjšal se je tudi bruto prihranek za kurivo za Din 17.302'72; od Din 233.546'03 v letu 1935 na Din 216.243'31 v letu 1936.

2.) Prihranek mlekarne Din 1.578 dokazuje, da se je mlekarna samostojno vzdrževala, čeprav je v lastne prostore preseljena šele v maju 1936. leta.

3.) Prihranek železničarske menze Din 3.366'75 tudi pove, da se je menza smatrala zgolj kot socialna ustanova in da ni bilo poizkusov, v njenem poslovanju doseči kake posebne rentabilnosti.

4.) Blagajniški skonto Din 610.464'40 je prihranek od promptno plačanih faktur. Je sicer za Din 79.626'06 manjši od skonta v letu 1935., kar pa je posledica zmanjšanja blagajniškega skonta s strani dobaviteljev in zmanjšanja nabav s strani zadruga. Pominjamo, da je bil blagajniški skonto izrabljen od vseh dobav.

5.) Obresti v dobro znašajo Din 57.001'— in so za Din 9.973'45 večje od obresti v letu 1935, ker so bile naše naložbe v denarnih zavodih v zadnjem letu večje.

6.) Vplačilo na račun dubioz so zneski, ki smo jih naknadno izterjali in so v prejšnjih letih obremenjevali račun stroškov.

V naslednjem objavljamo primerjalno tabelo blagovnega prometa v letih 1935 in 1936.

1 9 3 5

Prodajalna	Gotovina	Kredit	Skupaj
Šiška	Din 4,295.013'50	Din 6,775.027'65	Din 11,070.041'15
Ljubljana gl. kol.	„ 4,165.518'80	„ 7,768.252'98	„ 11,949.571'78
Maribor kor. kol.	„ 3,024.100'65	„ 5,651.588'28	„ 8,675.488'95
Maribor gl. kol.	„ 1,034.456'55	„ 1,440.539'50	„ 2,474.996'05
Skupaj	Din 12,516.889'50	Din 21,655.208'41	Din 34,170.097'91
Manufaktura Lb.	Din 1,281.832'78	Din 5,703.032'24	Din 6,984.865'02
Manufaktura Mb.	„ 535.599'57	„ 2,596.912'45	„ 3,132.512'02
Skupaj	Din 1,817.432'35	Din 8,299.944'69	Din 10,117.377'04
Mlekarna	Din 12.717'50	Din 291.114'—	Din 303.831'50
Prodano po nakaznicah:		Din 456.253'40	Din 456.253'40
Skupaj: specerija, manufaktura, mle- karna in nakazn.	Din 14,347.039'35	Din 30,700.520'50	Din 45,047.559'85

1 9 3 6

Prodajalna	Gotovina	Kredit	Skupaj
Šiška	Din 4,041.486'90	Din 6,589.821.64	Din 10,631.308'54
Ljubljana gl. kol.	„ 3,987.160'15	„ 7,719.075'10	„ 11,706.235'25
Maribor kor. kol.	„ 2,910.378'75	„ 5,464.068'80	„ 8,374.447'55
Maribor gl. kol.	„ 1,054.155'50	„ 1,502.893'60	„ 2,557.049'10
Skupaj	Din 11,995.181'30	Din 21,275.859'14	Din 33,269.040'44
Man. Lb. gl. k.	„ 1,270.691'07	„ 4,976.136'56	„ 6,246.827'63
Man. Mb. kor. k.	„ 162.349'20	„ 816.021'70	„ 978.370'90
Man. Mb. gl. k.	„ 366.574'55	„ 1,400.410'50	„ 1,766.985'05
Skupaj	Din 1,799.614'82	Din 7,192.568'76	Din 8,992.183'58
Mlekarna	„ 7.724'50	„ 295.337'—	„ 303.061'50
Prodano po nakaznicah		„ 462.300'50	„ 462.300'50
Skupaj: specerija, manufaktura, mle- karna, nakaznice	Din 13,800.520'62	Din 29,226.065'40	Din 43,026.586'02
Rekapitulacija:			
Celoten promet v letu 1955.	Din 14,347.039'35	Din 30,700.520'50	Din 45,047.559'85
Celoten promet v letu 1956.	„ 13,800.520'62	„ 29,226.065'40	„ 43,026.586'02
Prirastek ozir. zmanjšanje	— Din 546.518'73	— Din 1,474.455'10	— Din 2,020.973'83

Članom in delegatom priobčujemo v prednjem letni račun za preteklo poslovno leto s podrobno obrazložitvijo njegovih posameznih postavk. Ugodili smo s tem večkrat izraženi želji, da naj uprava pravočasno pred letno skupščino članstvo seznani z imovinskim stanjem zadruga.

Prosimo člane, da stvarno in nepristransko premotrijo letni račun in dajo delegatom, ki jih bodo zastopali na XV. redni skupščini, taka navodila, ki bodo usmerjena le na prospeh in razvoj naše zadruga, te za vse železničarje važne in prepotrebne ustanove.

Upravni odbor.

Švedsko konsumno zadružništvo

Švedska je važna industrijsko-trgovska država. V gospodarskem pogledu je na prvem mestu med skandinavskimi sosedami, v kulturnem oziru pa jo prištevajo med prve na svetu.

Vzporedno s splošnim razvojem je napredovalo tudi švedsko konsumno zadružništvo, ki je v zadnjih letih doseglo take uspehe, da lahko Švede tudi v zadružnem pogledu uvrstimo med prve narode sveta.

Svojo zmagovito pot je švedsko konsumno zadružništvo nastopilo leta 1899. Takrat je namreč nekoliko šibkih zadrug ustanovilo svojo zvezo, katero so nazvali „Kooperativa Förbundet“. Prvotno je zveza bila samo idejno središče, kasneje pa se je pričela udejstvovati tudi poslovno. Pokazalo pa se je, da posredovalna vloga med producentom in konsumentom slednjega ne more zaščititi v zadostni meri. Zadrugarji so uvideli, da so za borbo proti kartelom, ki so brezobzirno navijali cene, potrebna uspešnejša sredstva, kar je dalo povod za ustanovitev zadružne samoproizvodnje. Leta 1909. je začela obratovati prva zadružna tovarna, kasneje pa se je število mlinov in tovarn povečalo. Leta 1935. so izdelki švedske zadružne proizvodnje že dosegli vrednost ene milijarde 200 milijonov dinarjev, dočim so švedske zadruga oddale svojim članom raznega blaga v skupni vrednosti 5 milijard. Pravilno pa bomo razumeli te številke šele tedaj, ako navedemo, da ima Švedska samo 6 milijonov prebivalcev in da je teritorialno dvakrat večja od Jugoslavije, kar pomeni, da je dostava blaga do konsumenta močno otežkočena.

V Švedski zadružni zvezi je bilo koncem leta 1935. včlanjenih 700 zadrug, ki so imele 4140 prodajaln in 568.000 članov, to se pravi, da se je nad $\frac{1}{3}$ prebivalstva zatekla pod zaščito zadružnih organizacij.

„Kooperativa Förbundet“, ki si je pridobila s svojim vztrajnim delom, ki se niti za trenotek ni oddaljilo od pravih zadružnih princi-

pov, toliko zaupanja širokih slojev švedskega naroda, razpolaga danes z najrazličnejšimi institucijami velikega stila, ki služijo pospeševanju združnih ciljev. Razen industrijskih podjetij in specialnih trgovin ima centralni nabavni oddelek, ki vzdržuje direktne stike z inozemstvom radi nabave surovin in blaga, ki ga zveza sama ne proizvaja. Za zbiranje denarnih sredstev v združne namene služita dve zavarovalnici za življensko zavarovanje in za zavarovanje proti ognju, vlomu in drugim škodam. Zveza vrši tudi intenzivno propagando in izdaja liste „Kooperatören“ in „Konsumentbladet“, ki izhajajo v 500.000 izvodih. Propagando vrši tudi z združnimi filmi, raznimi klubi in z dopisno šolo. Delo zadrug nadzira revizorski oddelek, ki po svojih organih daje navodila za uspešnejše poslovanje zadrug in obvešča zvezo o dobrih in slabih straneh v njihovem poslovanju.

Glavno propagandno delo pa se vrši v stalni združni šoli, kjer se vrste tečaji za poslovodje, knjigovodje, za člane upravnih in nadzornih odborov in ostale združne funkcionarje.

V okrilju zveze deluje tudi posebna sanacijska zveza, katere zasluga je, da od leta 1923., ko je bila ustanovljena, ni likvidirala niti ena zadruga članica „Kooperative Förbundet“.

S pomočjo vseh teh institucij se je švedsko konsumno združništvo povzpelo do prav ugledne stopnje v švedskem gospodarstvu sploh. Švedsko konsumno združništvo se danes povsem nemotena razvija in ni izpostavljeno nikaki nevarnosti, kajti odločujoči činitelji so uvideli, da je zaščita kupne moči širokih narodnih slojev neobhodno potrebna. Seveda ne smemo sklepati iz tega, da združništvo na švedskem nima nasprotnikov, toda združna zavest stotisočev je tako trdna in močna, da se ni bati, da združni pokret na svojem pohodu ne bi premagal vseh težav in zaprek.

S. Č.:

Mladinsko skrbstvo pri nas in drugod

Mladinski domovi in letovanje otrok ni luksuz, temveč nujna potreba ter najboljša investicija denarja in dela, ki jo more vršiti kak narod za svojo bodočnost. V modernih državah se dobro zavedajo, da je usoda naroda odvisna od fizične in moralne sposobnosti sedanje mladine, ki bo le telesno in duševno zdrava kos nalogam, ki jo čakajo v bodočnosti.

Že v združnem koledarju za leto 1934. smo omenili, da so v Nemčiji v letu 1927. imeli 1249 počitniških domov z okroglo 121.000 posteljami; dalje 489 posebnih okrevališč in zdravilišč za slabotne in bolehe otroke. Od tega časa se je skrbstvo za mladino v tej

državi še povečalo. Tako je bilo n. pr. lani otvorjenih na novo 49 velikih, modernih mladinskih domov. Podobno skrbijo za svojo decu Čehi, Italijani, Rusi, Švedi itd.

Iz praktično-ekonomskih in socialnih razlogov so napredni narodi radikalno opustili prejšnjo metodo polovičarstva, ko so se poklicani faktorji in javnost brigali predvsem za bolnike, da jih obdrže pri več ali manj znosnem životarjenju; za slabotne, polzdrave pa niso imeli ne smisla ne denarja. Danes so prišli do drugačnega spoznanja. Tako n. pr., da ni kronične bolezni, pri kateri bi bili pravočasni in temeljiti ukrepi bolj rentabilni kot pri začetni tuberkulozi. Nemci so preračunali, da stane okrevanje slabotnega otroka povprečno 125 RM, zdravljenje že obolelega pa ca 1500 RM. V prvem primeru družba razen tega pridobi z malimi stroški polnovrednega človeka, v drugem primeru pa samo 60—80% delavca. Največja važnost se polaga tedaj na preprečevanje bolezni. V začetku so stroški sicer radi velikega obsega akcije znatni, efekt investicije pa se kaj kmalu pokaže v manjših izdatkih za bolezni, v večji delazmožnosti naroda, da ne omenjamo blagostanja, veselja in sreče zdravih ljudi.

Mladinskih domov je v Nemčiji več vrst, tako po legi in klimi, kakor tudi po organizaciji glede na šolo, na specielno lečenje itd. Predvsem so poznane takozvane gozdne šole. V bližini domačega mesta se določi v gozdu prostor za šolo in bivanje podnevi. Med drevjem, v senci ali na soncu se vrši pouk. Če je mraz, zavijajo otroke v odejo, samo da so lahko na zraku. Kosilo dobiva deca v gozdni šoli, zvečer pa se vrača domov večerjat in spat.*

Kakor so te vrste šole idealne, praktične in zvezane z malimi stroški, imajo vendarle v mnogočem svojo slabo stran: da se mora lečenje prekinjevati in radi tega ne more biti uspešno in trajno. Mnogo otrok prihaja čez noč zopet nazaj v svoja nezdrava, vlažna stanovanja, ki so v prvi vrsti bolezen povzročila, in tako ostaja zdravljenje podnevu brez haska. Otroka je potreba v takih in težjih primerih iztrgati iz domačih razmer. Zdravnik presodi, ali ga je treba poslati na okrevanje v mladinski dom ali na morje ali v gore.

Glede časa, ki naj bo otroku namenjen za zdravljenje, je pretirana štednja in polovičarstvo samo zapravljanje denarja. Doba 20 do 30 dni je za letovanje navadno prekratka. Vpliv takega letovanja traja večkrat samo par mesecev, nakar zapade otrok zopet v prvotno oslabelost. Za temeljito okrevanje je treba vsaj 6 tednov, v težjih primerih celo 3 do 6 mesecev. Taka kura ima potem trajen uspeh in je odločilna za nadaljnje zdravje in življenje otrokovo.

Svojevvrsten in temeljit način okrevanja mestnih otrok imajo v Nemčiji v takozvanih podeželskih šolskih domovih. Ne-

* Tako gozdno šolo imamo pri nas n. pr. v Zagrebu (Tuškanec).

katere občine imajo svoje lastne take domove ali pa si jih najemajo in pošiljajo vanje v turnusu skozi vse leto cel razred z učiteljem vred na 4- do 6 tedensko bivanje. V tem času preneha učitelj z običajnim poukom rednega šolskega programa, mesto tega pa poučuje učence o naravoslovju, poljedelstvu, astronomiji, o ljudskih običajih dotičnega kraja itd. Najpreje vse v prirodi, nato se obdela tvarina v šoli še ustmeno, pa tudi v pismenih nalogah. Tako mestni otroci spoznavajo ljudi, deželo in prirodo. Največ časa pa porabijo za okrepitev telesa, za sport, igre itd.

Ta način letovanja ni samo prijeten, koristen in podučen intermezzo, temveč je tako letovanje v času šole, posebno pa v mrzlem, zimskem času prav posebno uspešno in koristno za zdravje. Statistika o doseženih uspehih pové, da je najboljši čas za okrevanje telesa od meseca novembra do maja, in to posebno v alpskih krajih. Zima je bolj primerna za utrjevanje telesa kot poletna vročina. Obrambne naprave otrokovega organizma se razvijajo mnogo bolj pozimi, v boju proti mrazu, posebno še, če so dani tudi ostali pogoji: izdatna hrana, čist zrak in zlasti od veččaka določen sistem v zimsko klimatskem zdravljenju. V takih okoliščinah se navadno kaj kmalu izleči in utrdi otrok, dočim so v mestu zaradi slabe hrane in še slabših stanovanjskih razmer uspehi skoro nemogoči.

Še posebne važnosti bivanja pozimi v naravi je v z g o j n i m o - m e n t. Pozimi se nauči otrok temeljito, resno in sistematično negovati svoje telo, utrjevati ga in braniti pred prehlajenjem in s tem čuvati pred boleznijo. Čist zrak, mnogo bolj učinkovito sonce, najidealnejši sport — smučanje, vse to vpliva na otroka, tako da je sistematsko izvedena kura pozimi in v gorovju po svojem učinku še enkrat toliko vredna kot letovanje poleti. Velike važnosti je tudi duševna vzgoja v mladinskih domovih. Otroci se navadijo na red pri vstajanju, umivanju, pri jedi, pri izletih. Povsod mora vladati disciplina in obzirnost do skupnosti. Tu se nauči deca biti dostojna in kavalirska, tu se začne razvijati v njej čut za tovariško življenje in medsebojno pomoč.

Otroci prihajajo v mladinske domove po največkrat v nove razmere, ki daleč presegajo njih domače glede hrane, stanovanja in načina življenja. Vendar pa ta višji standard ne kviri mladine, temveč jo vzbuja in vzgaja k delavnosti in k stremljenju za dosego podobnih razmer tudi v ostalem njenem življenju.

Mladinski domovi, ki so jih postavile nemške, francoske in angleške zadrage, so razen vsega tega tudi najboljše šole za vzgojo novih, prepričanih in praktičnih zadrugarjev.

Finansiranje mladinskih domov v Nemčiji.

V začetku so dale iniciativo za letovanje in finansirale gradnje mladinskih domov privatna dobrodelna društva. Kmalu pa so začele uvidevati razne bolniške blagajne, da je zanje mnogo ceneje in bolj rentabilno, če podpirajo gradnjo in vzdrževanje mladinskih domov in okrevališč. V takih domovih dobivajo otroci mimo drugega znanja tudi temeljit pouk o higijeni in širijo potem sami smisel zanjo tudi doma. Vse to prihaja v prid bolniški blagajni. Ponekod so se lotile posla organizacije sporta, letovišč in okrevališč celo privatne zavarovalnice in izkazalo se je, da so prav kalkulirale: manj bolezni, manjša umrljivost, daljše plačevanje premij — v veselje obeh strank.

Nas železničarje bo zanimalo, kako so to vprašanje rešili železničarji v Nemčiji. Mladinskih domov, pa tudi domov za odrasle, ločeno za ženske in moške, imajo mnogo. Zgradili so jih, vsaj v zadnjem času, v prvi vrsti iz sredstev pokojninskega fonda. Tudi za tekoče stroške letovanja oziroma okrevanja je poskrbljeno. Železniška uprava se pa tudi sama zaveda, da more doseči mnogo več efekta z zdravim in zadovoljnim kot z bolehnim in od vsakdanjih skrbi utrujenim personalom. Zato radevolje povsod pomaga. Razen bolniških blagajn, kot jih imamo pri nas, imajo v Nemčiji se posebna dobrodelna društva. Tem društvom je dala n. pr. železniška direkcija v Münchenu za tovrstno akcijo kot podporo 53 % vseh izdatkov, dočim so starši za letovanje svojih otrok prispevali le 14 %; vse drugo pa so poravnale bolniške blagajne itd. Za letovanje otrok v tej direkciji so izdali leta 1936. Din 1,220.000.

Pa tudi drugod, kjer ne stoje za posameznimi sloji in stanovi močna podjetja, kot so n. pr. železniške družbe, si znajo pomagati. Predvsem štedijo otroci in zbirajo prispevke za letovanje celega razreda. Po dve leti zbirajo, da more iti razred na deželo. Prispeva pa vedno še občina, premožnejši starši, bolniška blagajna in razna dobrodelna društva. Da bo letovanje cenejše, pomagajo otroci po turnusu pri domačih delih, pri čiščenju in pospravljanju sob, v kuhinji, na vrtu itd.

To je sistem, po katerem se učijo otroci ustvarjati si načrte, za te načrte štediti, delati in žrtvovati, kar vse vpliva vzgojno, bistri pogled v bodočnost in krepí odpornost in elastičnost v borbi za vsakdanji kruh. Tako rastejo drugod nove generacije, usmerjene k čimboljši vzgoji telesa in duha, nove generacije, disciplinirane, poučene in z jasnimi cilji pred očmi. Kakšna bo razlika po 10 ali 50 letih med narodom, ki je neumorno in sistematično delal za svojo bodočnost in med onim, ki je pozabljal na svojo mladino in s tem na samega sebe!

Ako se je lotila naloge gradnje mladinskega doma za železničarske otroke naša Nabavljalna zadruga, je vedela, kaj pomenja ta akcija. Začasne velike denarne žrtve, ogromno dela, pa marsikje tudi mogo nerazumevanja. Prepričani pa smo, da bo za bodočnost naših železničarjev in naših otrok dom v Gozdu Martuljku pridobitev, ki bo odtehtala vse dosedanje in bodoče napore in žrtve.

*

Proučili smo vprašanje mladinskih domov vsestransko, navezali smo stike z odločujočimi činitelji, z našimi zdravniki in šolniki, tako da bomo lahko prepustili tehnično vodstvo našega doma strokovnjakom. Z našim dosedanjim delom smo pokazali dovolj iniciative za realizacijo naših namenov in načrtov. Sedaj apeliramo, da nam pomaga pri tem delu tudi naša širša javnost, zlasti pa oni činitelji, ki bi po svojem namenu v prvi vrsti morali skrbeti za odgojo in zdravje naše mladine. Od razumevanja in podpore s te strani bo tedaj odvisno, da se naše delo zaključi s čim najlepšim uspehom.

ŽENA IN DOM

Kaj nam prinaša pomladanska moda

Nismo še odložili toplih in težkih zimskih stvari, a so naše misli že vse pri pomladnem oblačilu. Po dolgih zimskih mesecih si duh in telo zopet zaželite sproščenja. Pomlad ga prinaša in zato zremo tako hrepeneče k prvim spomladanskim dnevom.

Sprememba v obleki vpliva na človekovo razpoloženje veliko več kakor se človek zaveda. Pregovor: „Obleka dela človeka“ je treba pravilno razumeti. Ni to obleka sama, ki napravi na druge dober vtis in ustvari v njih boljše mnenje o nas, temveč naše praznično razpoloženje in neka posebna samozavest, ki jo človek občuti v lepi obleki, ki mu dobro pristaja.

Paletoji še vedno zelo moderni.

Z nekakim strahom smo letos gledali v diktatorje mode. Paletoji, to naše najlepše oblačilo, je bilo v nevarnosti. Človek ima občutek, da bi s ceste izginila eleganca, če bi izginil paletoji. Posebno slokim postavam pristaja ta tričetrtinski plašč lepo. Pariška moda pravi, da bodo letošnji paletoji ukrojeni nekoliko bolj ob životu. To je pač samo modna sprememba, ki bo dobila le malo glasov. Paletoji učinkuje prijetno in elegantno, le če je ohlapen, če visi od ramen v gostih mehkih gubah. Za paletoji volimo svetle barve in debelo mehko blago.

Krilo, ki ga nosimo pod paletojem, mora biti temnejše barve in če je paleto širok, mora biti krilo ozko, da se širina paletaja odbija.

Na mojo željo so mi v združni trgovini pokazali vse blago, ki so ga letos prejeli za pomladno in poletno sezono. Bila sem presenečena, nisem pričakovala videti take ogromne zaloge in pa predvsem s takim okusom izbranega blaga. To, kar nam nudijo za pomladanske paletaje, ustreza vsem modnim in praktičnim zahtevam. Mehko, toplo blago tkano z debelimi mehкими nitmi, med katerimi opazimo enobarvne ali barvaste vozalčke.

Se bodo kostimi še nosili?

Kakor vsako pomlad tako tudi letos. Strogi angleški kostim je večno lep in moderen. Če smo se ga pa kljub temu naveličali in si želimo bogatejših gub, lahko uveljavimo svoj lastni okus. Tako bomo videli letos na cesti kakor obleke lahke kostime. Krila bodo v bokih tesna, spodaj razširjena. Jopica se bo ob životu tesno prilegala, ovrtnik bo zadaj nekoliko stoječ, rokavi v ramenih bogati, v pasu zapeta z enim samim gumbom ali zaponko. Jopica bo dolga približno 15 cm od pasu in mora ta del kakor spodnji del krila delati valovite gube. Jopica je zadaj daljša kakor spredaj.

Blago, ki ga volimo za lahek kostim, mora biti mehko volneno, pa vendar ne prelahko. Zelo lepi so baržunasti kostimi. Za angleški kostim vzamemo kot po navadi kamgaren, ki ga nam nudijo v naši trgovini v finih enobarvnih diseniranih vzorcih.

Kako pa je potem s pomladnimi plašči?

Plašči so prav tako večno moderni kakor angleški kostim. V plašču smo hitreje napravljeni in ob vsaki priliki ga lahko oblečemo, ker imamo spodaj lahko primerno obleko. Za pomladni plašč lahko vzamemo enako blago kakor za paleto, ali pa se raje odločimo za bolj sportno blago. Tudi te vrste blaga imajo v združni trgovini zelo veliko, vse popolnoma novi vzorci. Glede kroja velja za plašče isto kot za paletaje. Ohlapni so najlepši, vendar prenese plašč prav dobro tudi obtisnjeno linijo, če je dobro ukrojen.

Barva in kroj spomladanske obleke.

Pod paletojem ali plaščem nam pomladi kaj prav pride lahka volnena obleka, ki jo nosimo tudi poleti v deževnih dneh in zopet potem v prvih hladnih jesenskih. Zelo veliko se bo letos nosila modra, zelena, rjava, vinskordeča in teracota barva. Pri izbiri blaga za obleke se tudi pri paletajih lahko oziramo na barvo, ki nam pristaja. V svetlem blagu plašča ali paletaja imamo barvaste nitke, ki nam dovolju-

jejo sleherno blago, samo da je temneje. Bogastvo obleke je še vedno v rokavih in krila so zvončasta.

Sportna krila.

Po dolgem času so zopet moderna nagubana krila. Moderno krilo je okrog in okrog nagubano s približno 5 cm globokimi gubami. Gube so sešite včasih do skoro $\frac{3}{4}$ dolžine tako, da učinkuje spodnji del krila pri hoji kakor volana. Vendar morajo biti taka krila napravljena iz tankega, finega volnenega blaga. Taka krila so najlepša iz kariranega blaga, toda prosim, ne vzemite si preživo kariranega blaga, ker ni fino. Blago, ki sem ga opazila v naši združni trgovini, se mi zdi kakor nalašč ustvarjeno zato. Tanko volneno in karirano z lastno barvo v debelejših nitih, ki tvorijo približno 5 cm velike kvadrate. Te vrste blago imajo v naši trgovini v različnih barvah: v modri, rjavi, svetlo- in temno-sivi in posebno lepo v sivo-zeleni barvi.

K takim krilom nosimo lahko vsako bluzo. Najlepše pristojajo svilene triko, ki jih imajo v združni trgovini letos v vseh modernih barvah in krajih.

Birma in obhajilo.

Na ta važni družinski in otroški praznik mora marsikatera mati misliti kmalu po velikonoči. Po deželi se začne birmovanje še pred binkošti. Oblekce deklic naj bodo iz krepdešina ali svilenega pikeja in tako napravljene, da jih lahko kasneje preuredimo v krajša krilca.

Pametna mati tudi z dečkom ne bo imela prevelikih stroškov. Če je vreme toplo, ima deček lahko na sebi temne hlačke, dolge ali kratke ter belo bluzo. Bluza pa mora biti tako napravljena, da učinkuje res kakor bluza in ne kakor srajčka. Pod tako bluzo mora otrok imeti majico brez ovratnika. Bluza je lahko v pasu na elastiko, če nima deček hlačk stisnjenih v pasu z usnjenim pasom. Dečkova bluza je lahko iz svile ali pa iz pikeja, na vsak način iz boljšega blaga.

Oglejte si v združni trgovini, kaj so pripravili za take prilike.

Če otrok nima za birmo ali obhajilo novih čevljev, se počuti nekako zapostavljen pred drugimi. Čevlji so za otroka bolj važni kakor obleka, saj jih neprestano ogleduje. Če je birma ali obhajilo zgodaj, potem kupimo otrokom še zaprte čevlje, lakaste ali iz navadnega usnja. Če pa je vreme že poletno, pa imajo otroci veliko veselje s poletnimi, izrezanimi čevlji. Tako je tudi otrok odpravljen za poletje. V oddelku za čevlje naše združne trgovine sem videla, da so tudi v tem oziru že poskrbeli. Lakaste čevljičke za dečke in deklice, navadne usnjene iz zelo finega temnorjavega usnja ter lahke letne čevlje in sandale.

L. Megličeva.

Oranža in limona

Vse citronasto sadje je okrog velike noči najcenejše in tudi najboljše. Oranža, limona in grape-fruit, ki je pa pri nas še malo poznan, imajo izredno veliko vitaminov. Posebno vitamin A in C sta zelo močno zastopana. Oranžni sok je še posebno potreben dojenčkom. Uživati ga smejo že po nekaj tednih svoje starosti. Pri dojenčku začnemo s čajno žličko oranžnega soka na dan in stopnujemo tedensko za eno žličko, dokler ne dosežemo 8 žličk na dan; pri tej količini ostanemo do enega leta. Oranža mora biti preje skrbno umita in če le mogoče za trenutek potaknjena v vrelo vodo, da se temljito razkuži. Sok oranže mora biti dobro precejen, prost vseh tistih drobnih vlaken, ki so v neprecejenem soku vsakega citronastega sadu. Sok lahko nekoliko razredčimo z vodo in mu dodamo še sladkorja. Oranžni sok bo uredil otrokovo prebavo, zobje in kosti pa bodo v otrokovi najvažnejši dobi dobili dovolj delavcev-vitaminov, da se bodo močno razvili.

V zimskem času, posebno spomladi, ko tako primanjkuje svežega sadja, bi morali ljudje uživati vsaj več limone, ako jim je oranža predraga. Čašo limonade pred zajtrkom, tekom dneva ali zvečer preden gremo spat, umiri živce in okrepi prebavljalni sistem. Limona je posebno dobra za živce, mišice in proti kužnim boleznim sploh. Po trditvi nekega italijanskega zdravnika, se je italijanska armada v Abesiniji ubranila tropične bolezni „Beri beri“ samo z uživanjem limon. Bolezen „Beri beri“ je posledica pomanjkanja A in C vitamina v prehrani.

Limona kot zdravilo.

Mešanica glicerina in limonovega soka je zelo dobra proti boleznim v vratu. Limonovemu soku dodamo toliko glicerina, da mu vzame trpkost. To lahko grgramo ali uživamo v presledkih po požirku.

Limona in kamilice.

V čajno ročko vržemo malo kamilic in jih poparimo s četrt litra vrele vode. Kamilice naj stoje 5 minut pokrite. V skodelico pripravimo sok od pol limone, nekoliko sladkorja in vlijemo na to kamilice. Zelo dobro za lepo čisto kožo.

Olupki oranže in limone kot toaletno sredstvo.

Lupino zrežemo na drobne koščke in jih natlačimo v marmeladni kozarec. Kozarec napolnimo z vodo, pokrijemo s papirjem in dobro zavežemo. Tako pustimo stati 5 dni. Po tem času vodo dobro odcedimo in ji primešamo enako količino čistega alkohola. To nam da izvrstno toaletno vodo, ki je posebno priporočljiva za tiste ljudi, ki ne prenesejo mila. Alkohol odstrani vso nečistost, sok citrone ali oranže pa vpliva tudi sicer zdravilno.

L. Megličeva.

X. R.:

Čebelar — spomladi

Spomladjo v prirodi začne tudi pomlad v čebelnjaku. V februarju je bilo precej nagajivo vreme, toda par lepih dni so čebele dobro izkoristile za izlet in trebež, a začetkom marca smo že opazili prvi donos obnožine, ki so jo nabrale na prvih znanilkah pomladi.

Prvo sliko o zimskem življenju čebel dobimo, ko izvlečemo iz panja lepenko, katero smo že jeseni položili na panjeva tla. Po legi drobirja sklepamo, kje je bila zimska gruča čebel. Med mrtvicami najdemo mogoče matico, ki je podlegla zimi ali starosti, mogoče najdemo odgriznjene zadke čebel, dokaz, da v panju gospodari rovka itd. Lepenko preglejmo zjutraj ali ob dnevih, ko čebele ne izletavajo, toda če nismo podložili v jeseni lepenke, moramo dno panja večkrat ostrugati z grebljico, seveda takrat, ko čebele ne izletavajo. To je neobhodno potrebno, ker se v drobirju prerade zaredijo ličinke čebelne vešče. — Ne smemo pozabiti sedaj na napajalnik z vodo pred čebelnjakom. Naj bo narejen ta tako ali tako, glavno je, da služi svojemu namenu, da je čebelam dostopen in voda tako zavarovana (z mahom, treščicami, slamo), da čebele ne potonejo. Tudi naj bo voda malo osoljena. Ob slabem vremenu je dobro napajati čebele v panju s pomočjo pitalnika. Kako je voda čebelam ravno ob tem času potrebna, naj omenim, da sem leta 1934. napajal na ta način čebele, ter so porabile tekom 5 dni 1 l vode; šesti dan samo malo, potem pa nič več, a drugi panj v istem času 8 dl vode.

Prvi pogoj za obstanek družin je sedaj, da imajo dovolj hrane. Vsak panj naj ima medu na preostajanje, saj, kar ga ne porabijo čebele za sebe, ga ostane itak nam pri prvi „žetvi“. Ker pa sedaj ni mogoče nabrati dovolj zaloge v naravi, jim moramo priskočiti mi čebelarji na pomoč s tem, da jim vstavimo kak lepo poln rezervni sat medu, ali pa pokladamo med ali sladkor. Katerim panjem in koliko bomo pokladali, ugotovimo s pregledom panjev. Ta naj se izvrši ob toplem, sončnem (v senci najmanj $+10^{\circ}\text{C}$) dopoldnevu na ta način, da potegnemo iz panja eden ali dva sata ter jih postavimo na pripravljeno stojalo. Ostale sate izvlečemo le toliko, da ugotovimo zalogo medu. Ob tej priliki pogledamo tudi, kako je z zalogo. Če vidimo, da je zdrava in zastavljena lepo skupaj, je matica v panju in zdrava, če je pa zalega grbasta, raztresena, ali pa po več jajčec v eni celici, je v panju prestara matica ali pa gospodari trotovka. Zdravilo za to: zamenjati matico ali družino spojiti z drugo družino, kar storimo tudi, če je panj brezmatičen. Da bi dodali brezmatičnemu panju sat z jajčeci iz dru-

gega panja, nima smisla, ker sedaj še ni trotov ter bi matica ostala neplojena. — Pri pregledu panja pogledjmo obenem, koliko ulic zasedajo čebele, če ni mogoče panj prevelik. V tem primeru odstranimo nezasedene sate, a prazen prostor v panju omejimo z ločilno deščico, v prazen prostor pa natlačimo krp ali stisnjenega papirja radi boljše izolacije. Pregled panjev naj se izvrši čim hitreje, a po končanem pregledu naj se postavijo sati v istem redu nazaj, panj toplo odene in zapre, ker družina potrebuje sedaj najbolj toploto radi mlade zalege in pa mir.

Ko smo si na jasnem, katere družine bomo pitali in koliko jim bomo dali, si pripravimo potrebno količino medu ali sladkorne raztopine. Med naj bo nerazredčen, a sladkor raztopimo in prekuhamo v vodi v razmerju 2 : 1 (na 1 kg sladkorja $\frac{1}{2}$ litra vode). Zelo dobro je tudi namešati med pripravljeno hrano cvetni prah, katerega iztresemo iz lanskih satov, napolnjenih z obnožino. Pitamo tako, da napolnimo prazen sat s to tekočino tako, da sat držimo poševno ter vlivamo tekočino v tankem curku nanj, da tekočina zleze v celice. Tako napolnjen sat vstavimo v panj mesto kakega praznega. Manj dela imamo, če pitamo s pitalniki, bodisi na tleh panja ali pa iz medišča. V tem primeru rabimo posebne pokrite pitalnike, katere postavimo v medišču nad odprtino, ki smo jo izrezali v ločilno deščico (med mediščem in plodiščem). Ta način pitanja se mi zdi najboljši, ker se nahajajo čebele večinoma na gornjem delu satov ter jim je dostop do hrane najbližji in najtoplejši. Najbolje je, da pokladamo toplo hrano, a steklenice še omočamo s cunjami, da se prehitro ne shlade. Poklada naj se v večji količini po $\frac{1}{2}$ do 1 kg par večerov zaporedoma, toda zjutraj moramo pitalnike in steklenice odstraniti, da ne nastane ropanje.

Glavno delo v marcu bi bilo s tem končano. Čim nastopi v aprilu toplejše vreme ter se odpre paša na raznih vrbah, javorju in raznih pomladanskih cvetkah, je skrajni čas, da panje pregledamo, če tega že nismo storili. Brezpogojno je potrebno, da so panji dobro preskrbljeni s hrano, da so toplo odeti in da imajo mir. Zato ne pregledavajte in vznemirjajte panjev vsak čas, ampak naj zadostuje enkrat en pregled, potem pa mir! Kdor si želi zgodnjih rojev, ta bo začel pitati prav močne plemenjake sredi aprila par tednov pred cvetenjem češnje. Tako pitanje imenujemo špekulativno pitanje. Čebelam pokladamo vsak drug večer le nekoliko (do 5 žlic) z vodo razredčenega (v razmerju 1 : 1) in mlačnega medu. Najboljši je iztisnjen ajdov med, zato, ker vsebuje cvetni prah. Pri vsakem pitanju naj se poklada malo več, da tudi matica zastavlja tem več jajčec; ko se dobra paša odpre, prenehamo s pitanjem.

Čas imamo še, da popravimo in očistimo stare panje, da umetno satje vložimo, da popravimo in pripravimo potrebno orodje, a skoro

najvažnejše je, da vodimo za vsak panj poseben zapisnik na panju ter zabeležimo vanj vsak pregled in vse, kar opazimo pri panju, pa če je še tako neznatno. Ne pozabite zažveplati praznega rezervnega satja radi moljev! Glede prevešanja, katero izvršimo v drugi polovici aprila, pa drugič. Do tedaj pa čebelam le dovolj zaloge, toplote in pa miru!

ZADRUŽNI VESTNIK

† ALEKSIJE DJURDJIČ.

Dne 15. februarja t. l. je neizprosna smrt ugrabila iz naših vrst moža, ki je nesebično in požrtovalno sodeloval v združnem pokretu državnih nameščencev in vse svoje moči tvegala za njegov napredek in procvit.

Nenadoma, sredi združnega dela, je umrl Aleksije Djurdjič, upokojeni učitelj in član upravnega odbora Zveze nabavljalnih zadrug državnih nameščencev. Ni mu bilo dano, da bi doživel uresničenje vseh svojih idealov, katerim je služil, za katere je živel in se boril. Vendar je bil priča delnih uspehov, ki so ga podkrepnjevali v prepričanju, da je njegovo delo pravilno in pravično in da bodo njegovi ideali prej ali slej postali dejstvo.

Ohranili ga bomo v našem spominu in nadaljevali njegovo delo.

MLADINSKI DOM V GOZDU-MARTULJKU.

Ko so zaveli začetkom novembra nad lepo Gorenjsko neprijazni, ostri zimski vetrovi, so utihnili pri naši stavbi mladinskega doma v Gozdu kramp, kladivo in žaga. Gradbeni dela so se prekinila, zaopazili smo odrptine oken in vrat, poslopje se je predalo zimskemu počitku.

Mirno in tiho je stala stavba, pokojno je dihala in se pridno sušila. Obdana od prezebajočih smrek in mecesnov, pokritih z blestečim ivjem in lesketajočih se v tisočeri barvah je

gledala stavba ob jasnih solnčnih dnevih zanosno po zasneženi in zaledeneli poljani, v tihih večerih se je pa čudila skrivnostnim obiskovalcem, ki so postajali ob njej in brzeli po dolini. Milooke srne in vitki srnjaki so strmeli v novo stavbo, delo in plod železničarske vzajemnosti in združne dobrotnosti. Divje koze so prihajale izpod nebotičnih sten Martuljka in Špika in si klicale svarilne klice, ko so zagledale ob svojem kraljestvu nepoznano jim dotlej tvorbo. Le pri vodnjaku, ki smo ga od časa do časa poglabljali kot je padala in se nižala talna voda, je kalil blaženi mir in zatišje zamolkli glas vodnjakarja, ki je kopal in gradil globoko (25 m) izpod zemeljske površine in narekoval: „Potegni“ ter opomin visoko nad njim stoječega pomagača, ki mu je pošiljal po škripcu v globino gradbeni material in svaril: „Pazi na kembelj“ ter „Beton pride“!

Dočim je vladal na stavbišču mir, je pa upravni odbor marljivo skrbel za pomladansko nadaljevanje del in za smotreno ter dostojno opremo stavbe. Razpravljal je na številnih sejah o toplovodnih in mrzlovodnih napravah, o električni instalaciji, o pečeh in centralni kurjavi, o opremi kuhinje, razglabljal je načrte za obliko in sestavo pohištva, vrsto vrat, oken in oknic, o opažih za strop in stene, zbiral je vzorce za rjuhe, blazine, odeje, koce, žimnice, prte in prtičke, razmotrival o žimi in volni, o posteljah, stolih in mizah, o umivalnicah in prhah, raču-

nal in primerjal, razpisal dobave in dela, odločal o nakupih in oddajah ter se pečal še z nešteti drugimi podrobnostmi, ki so v zvezi s stavbo. Posamezni člani so romali v Gozd, na kraju samem motrili in študirali. Upravni odbor je po svojih močeh pretehtal vsako stvar stremeč vedno za tem, da zasigura z najmanjšimi izdatki in z najpovoljnejšim delom čim popolnejšo stavbo in čim lepšo ter koristnejšo opremo.

Ko je pa zabučal koncem februarja gorki jug, ko se je začela umikati zmrzlina toploti in ko so zagrmeli prvi plazovi po pobočjih gorskih velikarov, je oživel življenje tudi na stavbi. Prišli so inštalaterji, ki že montirajo cevi za vodovod in centralno kurjavo, dohajajo električarji in motrijo stene, da razpredejo po domu svoje omrežje in oskrbijo dom z lepo razsvetljavo, prihajajo zidarji, da dokončajo započeto delo. Toda o vsem tem prihodnjic več!

V sledeči številki „Zadrugarja“ razpišemo letošnjo prvo velikopoičniško kolonijo; v razpisu bomo navedli vse podrobnosti za letovanje dece.

SKUPŠČINA ZVEZE NAB. ZADRUG.

Redna skupščina Zveze nab. zadrug državnih uslužbencev v Beogradu se bo vršila letos v Ljubljani od 27. do 30. junija.

ZADRUŽNI ZAKON.

Projekt novega združnega zakona je gotov v ministrstvu poljedelstva, ni pa še prišel v razpravo.

ZADRUŽNA DOPISNA ŠOLA.

K zadnjemu vprašanju „Kako naj volijo zadrugarji svoje delegate?“ smo prejeli še dva prispevka, o katerih radi pomanjkanja prostora (današnja številka lista je zavzeta do polovice z bilanco in pojasnili) za sedaj ne moremo razpravljati.

NAŠE GLASILO.

Tudi k debati o našem glasilu sta došla dva nova članka, ki jih iz enakih razlogov priobčujemo samo v izvlečkih.

1. Zadrugar, s čigar mnenjem in nazori glede vsebinske strani našega glasila smo se bavili v zadnji številki, nam je dodatno k članku v „Glasniku želj. činovnika“ sporočil še sledeče svoje misli:

Da bi „Zadrugar“ priobčil, katere knjige in liste ima zadruga naročene. — Storili bomo to ob prvi priliki.

Konstatira, da je bil ob prejemu prvih dveh letošnjih številk lista prijetno presenečen, ker je bila vsebina približno taka, kot si jo želi. Zlasti odobrava uvodnik v 1. številki.

Poročilo o lanskem občnem zboru je res izšlo v „izvlečku“ kot priloga „Zadrugarja“. Vendar se tovarišu zdi, da tako poročilo ne odtehta osebnih vtisov, ki jih člani dobijo ob svoji prisotnosti na samem občnem zboru.

Glede združne vzgoje priznava, da je taka vzgoja med zadrugarji možna. Pri tem je zelo važen dober zgled. K pojmu dobrega zadrugarja pa spada tudi ne samo zavest njegovih dolžnosti, nego tudi njegovih pravic do zadruge.

Ob zaključku poudarja tovariš, da je ves njegov članek presoјati ne kot rekrimnacijo, temveč kot nasveti za bodoče delovanje zadruge.

Iz prispevka cenjenega tovariša smemo povzemati, da je piscu šlo res za stvar in da naša naziranja ne gredo tako narazen, kakor se je zdelo, kar izrecno ugotavljamo.

Glede našega glasila pa čujmo še drugo plat zvonal!

2. Tovariš Žmitek Ferdo z Jesenic nam je k istemu vprašanju poslal dopis, v katerem pravi:

„Po mojem mnenju „Zadrugar“ ustreza svojemu namenu v obliki in pestrosti, kot jo ima sedaj. Želeti bi bilo, da se ta pestrost še poveča. „Zadrugar“, je glasilo za vse člane. Velikemu številu tega članstva je edino

čtivo, ki ga sploh prejema. „Zadrugar“ nadomešča njemu in njegovim družin- skim članom nekako mesečno revijo, ker mu sedanji dohodki ne dopuščajo, da bi bil naročen na časopise, revije ali celo knjige. Zato ti tovariši z za- nimanjem in hvaležnostjo čitajo „Za- drugarja“.

Če bi list prinašal samo strokovne članke, pravi tovariš nadalje, bi ga — na žalost je res tako — zadrugarji malo ali sploh ne čitali.

Prosimo tovariše, da nadaljujejo s svojo kritiko in s svojimi predlogi glede našega lista. Če bo povsod uvi- devnost in dobra volja, se bomo vsaj glede glavnih načel prav gotovo ze- dinili.

POROČILO

o V. redni letni skupščini „Železničar- ske splošne gospodarske zadruge z o. z. v Ljubljani“ dne 28. februarja 1937 v prostorih Nabavljalne zadruge usl. drž. železnic v Ljubljani, Masarykova cesta 17.

Ob 9. uri 15. min. otvori tov. pred- sednik skupščino, pozdravi navzoče člane, ugotovi pravilno sklicanje ter sklepčnost v smislu zadružnih pravil. Pojasni, da skupščina, sklicana za dne 14. II. t. l., radi nezadostnega števila navzočih članov ni bila sklepčna, vsled česar se je morala ponovno sklicati.

Za zapisnikarja imenuje tov. Božiča Lojzeta, za overovatelje zapisnika pa se soglasno izvolita tov. Tancig Edvard in Golež Janko. Nato preide na dnevni red.

1. Predsednik prečita poročilo uprav- nega odbora ter poda k temu še ne- kaj izčrpnih pojasnil.

Nato prečita dopis Zveze n. z. d. u. iz Beograda, ki želi skupščini največ uspeha in pozdravlja zborovalce. Da- lje poroča, da so bili na predhodni skupščini dne 14. t. m. navzoči odpo- slanci naših zadrug, in sicer tov. Je- ras za Kreditno zadrugo, tov. Čerček za Nabavljalno zadrugo ter tov. Škof France za Čebelarsko zadrugo, ki so vsi zborovalce najprisrčneje pozdra-

vili ter želeli zadrugi čimboljše uspe- vanje in obljubili svojo pomoč.

Tov. Clemenž poda nato bilančno poročilo in pojasni postavke v bilanci.

Vsa poročila so bila z odobravanjem in soglasno sprejeta.

2. Poročilo nadzornega odbora po- da tov. Božič s predlogom, da se ra- čunski zaključek v celoti odobri in izda razrešnica upravnemu odboru. Pri glasovanju se predlog soglasno sprejme.

3. Dodatno k odobritvi letnega za- ključka se odobri predlog upravnega odbora, da se prebitek iz poslovanja razdeli sledeče:

- 50% za rezervni sklad,
- 1% „ penzijski sklad,
- 5% „ kulturne in human. name- ne članom,
- 1% „ splošne kulturne in humane namene,
- 58% „ propagando zadruge in
- 5% „ ristorno članom za vplačila nabavljenega blaga pri za- drugi.

100%

4. Pred preходом k volitvam pre- kine predsednik za 10 minut skupšči- no radi sestave volilnih list.

Pri zopetnem nadaljevanju skupšči- ne sporoči predsednik, da so pri žre- banju izpadli člani: tov. Kampuš in Roth iz upravnega in Ferlež iz nad- zornega odbora. Izvoliti se morata dva odbornika v upravni in 1 za nad- zorni odbor.

Tov. Ferlež prečita svoj predlog, da se izvoli tov. Kampuš in Ferlež za upravni, tov. Dobnikar Anton pa za nadzorni odbor; za namestnike v upr. odbor tov. Cvetko Franc in Snoj Jože, v nadzorni odbor pa tov. Golež Janko.

Pri glasovanju se predlog sprejme z večino glasov.

5. Pri tej točki pojasni tov. Škof razloge, ki govorijo za potrebo spo- polnitve pravil v tem smislu, da se pri členu 15. drugi odstavek, za be- sedo „blagajnika“ dodasta besedi: „in gospodarja“.

Predlog je bil soglasno sprejet.

6. Pri določitvi vsote, do katere se sme zadruga v tekočem letu zadolžiti, se sprejme soglasno predlog tov. Kampuša, da se sme zadruga v tekočem letu zadolžiti do vsote 20.000 Din.

7. Pri slučajnostih se razvije vsestranska debata, kjer stavijo razni člani mnoge koristne predloge za bodoče delo žadruge.

Tov. predsednik poroča, da se je morala zadruga s svojimi poslovnimi prostori v minulem letu dvakrat seliti, prvič iz zasilnega prostora v Nabavljalni zadrugi na Masarykovi cesti, nato pa zopet iz bivše mitnice na Bleiweisovi cesti, kjer je prevzela železnica sama poslopje v uporabo.

Po precej obširni razpravi o delu žadruge, posebno glede predvidenih nabav in razdelitve plemenskih živali med članstvo, ugotovi predsednik, da je dnevi red skupščine izčrpan ter zaključil skupščino ob 11. uri 40 minut.

Upravni odbor.

ČEBELARSTVO.

V nedeljo dne 7. marca t. l. se je vršil občni zbor Čebel. žadruge usl. drž. žel. v Ljubljani. Občnega zbora se je udeležilo 95 članov žadruge, kar znači, da se članstvo zaveda svoje zadrudne dolžnosti.

Tukajšnjo žel. upravo je na našem občnem zboru zastopal g. svetnik Planinšek, ki je v imenu g. žel. direktorja dr. Faturja čestital naši zadrugi na njenem uspešnem delu in izjavil, da je g. direktor vedno radevolje pripravljen, podpirati razvoj čebelarstva med železničarji, v kolikor mu bo to vsled obstoječih predpisov mogoče.

Občnemu zboru so tudi prisostvovali zastopniki žel. čebel. žadruge iz Zagreba, Sarajeva, Beograda in Subotice, ki so prišli na žel. čebel. konferenco, ki se je vršila dne 6. marca v Ljubljani.

Poročila upravnega in nadzornega odbora, ki so bila zelo izčrpna, so bila

od navzočih na občnem zboru soglasno odobrena.

Pri dopolnilnih volitvah upravnega in nadzornega odbora so bili ponovno izvoljeni v upravni odbor tov. Sluga Anton in Stanič Stanko, v nadzorni odbor pa Jereb Joža.

Pri slučajnostih se je razvila debata o prevažanju v pašo in o drugih aktualnih vprašanjih.

Vsem posetnikom občnega zbora se ponovno zahvaljujemo za njihovo razumevanje do naše žadruge ter jih pozivamo na novo delo za širjenje umnega in racionalnega čebelarstva med železničarji.

Odbor.

NASTAVITEV UPRAVNIKA.

Ker so se upravni posli naravnost nagromadili in da bo izvajal stalno nadzorstvo nad obrati, se je upravni odbor odločil, nastaviti upravnika. Z upravniskimi posli je poveril g. Cizla Vekoslava, ki je bil doslej revizor Zveze nabavljalnih žadrug državnih uslužbencev v Beogradu, in ki podrobno pozna že radi svojega dosedanjega udeleženja kot revizor vse zadrudne posle in potrebe in je tudi odličen zadrudni ideolog.

Upravnik g. Vekoslav Cizel posluje v Ljubljani na Masarykovi cesti 17, II. nadstropje, soba št. 17.

DUPLIKATI NAKUPOVALNIH KNJIŽIC.

V preprečitev zlorab z duplikati nakupovalnih knjižic — na žalost se je primerilo več takih slučajev — bomo v bodoče izdajali duplikate le na osebno ali pismeno prošnjo člana samega. Pismena prošnja mora biti lastnoročno od člana podpisana in podpis pri aktivnih članih overovljen od šefa službene edinice, pri upokojencih pa od zadrudnega delegata.

Zahteve rodbinskih članov ali pooblaščenecv za izstavitev duplikatne knjižice ne bomo več upoštevali.

Ženam in materam vseh narodov!

Mednarodna zadružna liga žen je izdala pod tem naslovom manifest, v katerem pravi med drugim:

Od l. 1914. pa do zdaj nismo še nikdar šli večji nevarnosti vojne nasproti kakor danes. Žene, ki imajo sveto dolžnost, da ohranjujejo življenje, se morajo spričo nečuvenga oboroževanja zgroziti in se temu upreti. Kri tisočev, med njimi tudi otrok, se bo prelivala, vendar vse to prav nič ne bo prispevalo k rešitvi človeštva. Vojna pomenja nasilje, nikdar pa ne svobode in rešitve.

Vojna je še tem gnusnejša, ker je z njeno krvavo obrtjo zvezan bogat zaslužek za posameznika. Zaradi tega žene in matere ne bi smele prenehati z borbo za mir.

Mednarodna zadružna liga žen se že od svoje ustanovitve neprestano in z

vsemi sredstvi bori za razorožitev in mir. Zato tudi zdaj, ko nevarnost vojne stalno narašča, poziva žene in matere vsega sveta, da skrbijo za to, da se strahotna vojna prepreči in da se narodi razorožijo.

Žene vseh narodov se čutijo kot sestre, povezane s skupno bolestjo in v skupnem delu za človeštvo in svoje družine.

Zadruga, ki je na najbolj idealen način uresničila najtesnejše sodelovanje med vsemi ljudmi in narodi, je živ dokaz, da je mogoče povezati ljudi v borbi za skupne cilje in da torej sporazum narodov ni utopija.

Zato se žene-zadruge čutijo poklicane, da združijo vse žene in matere v borbi za ohranitev miru in blaginje na svetu.

Iz uredništva

Reševalca zadnje nagradne križanke, Kremžarja Ivana iz Sp. Radvanja pri Mariboru, prosimo, da nam pošlje

svoj pravilni naslov z navedbo številčanske izkanice.

Fido

Tako je naslov novi knjigi, ki jo je spisal in založil Tilen Epih. V izredno lepem in sočnem jeziku pripoveduje avtor o psu, ki ga je gospodar radi starosti in onemoglosti obsodil. Fido obsodbe ne sprejme. Pobegne, najde razumevanje in zavetje pri dobrem človeku-samotarcu in dokáže, da je bila domneva o njegovi nesposobnosti preuranjena. Novemu gospodarju zvesto služi; še zajca mu

vjame in baš to spravi gospodarja v neprilike, Fida samega pa v pogubo.

Ne morem reči, da je „Fido“ čtivo samo za mladino; vsi bodo to toplo in naravno pisano zgodbo o zvestem spremljevalcu človeka z užitekno čitali.

Avtor je svoji zgodbi dodal originalno pravljico o postanku Rožnika.

Čitateljem „Zadruge“ prav toplo priporočamo, da si naročijo knjigo pri pisatelju in založniku, Ljubljana, Gerbičeva ul. 26. Stane Din 20.—.

Opozorilo.

Opozarjamo naše člane naj v bodoče, zlasti v terminskih dneh prinašajo s seboj za nabavo mlevskih izdelkov platnene vrečice, kar je v interesu članov samih. Blago, ki ga prevzamejo v vrečicah, se ne raztrese, razen tega pa se članu hitreje postreže. S tem v zvezi naprošamo člane, naj prinašajo s seboj tudi nahrbtnike, odnosno košare, da bi se na ta način izognili zamudnemu zavijanju nabavljenega blaga in stroškom, ki za potrošeni čas in papir podražijo blago. Ljubljanski in mariborski člani naj pri naročilu v blagajni točno povedo, kakšno embalažo so oddali v trgovini; člani s proge pa naj isto označijo na naročilnici. Vreče, steklenice in drugo posodo je označiti z imenom, člansko številko in nazivom blaga, za katerega je dotična embalaža namenjena. Uvažujte to opozorilo, ker bo s tem zamenjava embalaže skoro nemogoča in bodo odpadle tozadevne reklamacije.

Dalje prosimo člane, da priložijo vsaki reklamaciji, ki jo je točno pojasniti, tudi originalni račun, da se s tem pospeši rešitev.

Kredit.

Člane, ki si nameravajo nakupiti večjo množino manufakture na kredit ali ki so napram zadruzi v plačilnih težkočah, prosimo, da se zglase pred nakupom v kreditni pisarni (v Ljubljani, Masarykova cesta, soba 11, I. nadstropje, v Mariboru, Frankopanova cesta 34) v svrhu dogovora o višini kredita in o načinu odplačevanja.

To je nujno potrebno, da pospešimo poslovanje v manufaktorni prodajalni in da preprečimo predolgo in zamudno čakanje članov na postrežbo.

Predhodni dogovor je priporočljiv posebno radi odplačevanja, da se razdele odplačila na enake in znosljive obroke.

Uvažujte to, ker je v Vašo korist.

Sol.

Monopolska uprava v Ljubljani že dalj časa nima na zalogi namizne soli, ki smo jo prodajali po ceni Din 3— za kg. Dokler ne bo mogoče dobiti namizne soli, bomo prodajali le fino sol po Din 4— za kg in morsko sol po Din 2.75 za kg, na kar opozarjamo članstvo.

Mleko.

Članstvo iz Ljubljane opozarjamo na to, da naroča mleko v lastni združni mlekarni. Mleko je pristno, iz planinske moravške okolice.

Mleko se dostavlja v zgodnjih jutranjih urah članom na dom po ceni Din 2— za liter.

Zadrugetarji naj bi se zavedali, da le združne mlekarnne tišče cene mleku navzdel in da bi cene mleku takoj poskočile, če naša mlekarna preneha s prodajo mleka.

Nabavljalna zadruga uslužbencev drž. železnic, r. z. z o. z. v Ljubljani

CENTRALA: LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 17 • TELEFON ŠT. 22-41 IN 22-48

PRODAJALNE

Ljubljana:

Glav. kol., Masarykova cesta 17, telefon št. 2248
Gor. kol., Bleiweisova cesta 35, telefon št. 2641

Maribor:

Koroški kol., Frankopanska c. 34, telefon št. 2061
Glav. kol., Aleksandrova cesta 42., telefon št. 2825

Prodajamo samo članom.

CENIK št. 3

Obračunske cene veljavne od 18. marca 1937 naprej.

Zadruga si pridržuje pravico, objavljene cene med mesecem znižati, event. zvišati.

Na reklamacije se oziramo le takoj ob prejemu blaga.

Mlevski izdelki

Moka Ogg	kg	3-10
„ Og	kg	3-10
„ št. 2	kg	2-90
„ št. 5	kg	2-70
„ enotna	kg	2-85
„ ajdova	kg	4—
„ koruzna	kg	1-80
„ krmilna	kg	1-70
„ ržena	kg	2-60
Otrobi, koruzni	kg	1-10
„ pšenični debeli	kg	1-50
„ „ drobni	kg	1-35
Zdrob, činkvantin	kg	2-75
„ koruzni	kg	2-25
„ pšenični	kg	3-75

Testenine

Domače

Fidelini	kg	6-50
Krpice	kg	6-50
Makaroni	kg	6-50
Polži	kg	6-50
Rezanci	kg	6-50
Špageti	kg	6-50
Zvezdice	kg	6-50

Jajčne

Makaroni	kg	9—
Polži	kg	9—

Jajčne v kartonih

Makaroni	kg	10—
Špageti	kg	10—
Jajnine vseh vrst	kg	16-50
A. C. „ „	kg	18—

Riž

Carolina	kg	11—
Ia	kg	8—
Ila	kg	7—

Deželni pridelki

Čebula, domača	kg	2—
Čebula, pražena „Cepo“	doza	6—
Čebulček	kg	6—
Česen	kg	7—
Fižol, cipro	kg	3-50
„ prepeličar	kg	3-25
„ II.	kg	2—
Grah, zelen	kg	12—
„ rumen	kg	5-50
Ješprenj	kg	3-50
Ješprenjček	kg	7—
Kaša	kg	4—
Koruza, debela	kg	1-35
„ drobna	kg	1-85
Krompir	kg	—95
Leča, domača	kg	—
Leča, Ia	kg	10—
Piča za kure	kg	2—
Ptičja hrana	kg	8—
Zelje kislo	kg	2-25
„ „ v sodčkih bru- to za neto	kg	2—

Sadje južno, sušeno in sveže

Rozine, Ia	kg	13—
Rozine, Ila	kg	11—
Slive, suhe, bosanske	kg	7—
Fige, dalmatinske	kg	5—
„ v vencih	kg	7—
Hruške suhe	kg	6—
Lešniki, tolčeni	kg	42—

Limone	kom.	—75
Mak, plavi	kg	14—
Mandeljni, Ia	kg	52—
Orehi, celi	kg	6—
Orehova jedrca	kg	dnevna cena
Pomaranče	kg	1-25—1-75
Rožiči, celi	kg	6—
Rožičeva moka	kg	6—

Sladkor

Kocke	kg	15-25
Sipa, drobna	kg	13-75
„ debela	kg	13-85
V prahu	kg	15-25
Bonboni	kg	25—
„ Fourres, Ia	kg	40—
„ „ Ila	kg	30—
Kandis	kg	23—
Margo slad	kg	44—
Šumeča limonada	kom.	1—

Sol

Fina	kg	4—
Morska	kg	2-75
Namizna	kg	—

Kava

Perl	kg	63—
Portoriko	kg	76—

Otroški piškoti	zav.	15—
Ovomaltine, mala	doza	10:50
„ srednja	„	24—
„ velika	„	43—
Paradižniki, $\frac{1}{8}$ kg	„	4—
„ $\frac{1}{2}$ „	„	9—
Sir, Chalet, Ia	kom.	3:25
„ „ Ia	„	1:50
„ „ Ia	škatl.	7—
„ emendolski, Ia	kg	25—
„ Parmezan	„	75—
„ stiški	„	22—
„ trapistovski	„	20—
„ liptavski	„	25—
Soda, jedilna	„	20—

Pudingi in pecilni praški

Božanska jed	zav.	5—
Citronin prašek za puding	„	2:50
Čokoladne jedi	„	4:20
Čokoladna krema	„	3:50
Čokoladni prašek za puding	„	2:80
Makronin prašek za puding	„	4:20
Malinov prašek za puding	„	2:50
Mandelnov prašek za puding	„	2:50
Pecilni prašek	„	1—
Pripomoček za vkuhanje	„	2—
Rdeči zdob	„	3:50
Rumenilo	„	1—
Vanilijeva krema	„	3—
Vanilijin prašek za puding	„	2:50
Vanilin sladkor	„	1—
Zmes za šartelj	„	12—

Dišave

Cimet, cel in zmlet	zav.	3—
Ingver	„	3—
Janež	„	2:50
Kamilce	kg	30—
Klinčki (žbice), celi in zmleti	zav.	2:50
Korjander	„	2:50
Kumna	„	2:50
Lavorjevo listje	„	1—
„ zrnje	„	1—
Majaron	kg	67—
Muškatov cvet	zav.	3—
Muškatovi orehi	kom.	—50
Paprika, huda	zav.	3—
„ sladka	„	3—
Piment, cel in zmlet	„	2:50
Poper, „ „ „	„	3—
Vanilija v šibkah velika	kom.	2:50
Žafran	zav.	1—

Tekočine

Kis za vlaganje	l	3:25
„ nav., dvojno močni	„	3:25
„ vinski	„	5—
Olje, bučno	„	—
„ italijansko	„	18—
„ namizno	„	13—
„ olivno Ia	„	19—
Francosko žganje, mala stekl.	„	10—
„ „ srednja „	„	24—
„ „ velika „	„	48—
Brandy, à 0'17 l	„	—
„ „ 0'35 l	„	30—
„ „ 0'70 l	„	47—
Liker, Balkan, grenki	l	42—
„ „ sladki	„	42—
„ Pelinkovec	„	37—
„ razni	„	38—
Rum Ia, à $\frac{1}{2}$ l	stekl.	34—
„ Ia, „ 1 l	„	58—
„ Ia, „ $\frac{1}{2}$ l	„	22—
Esenca za liker	„	5—
Rumova esenca	„	8—
Žganje, borovničar, à $\frac{1}{2}$ l	„	24—
„ brinjevec, „ $\frac{1}{2}$ l	„	18—
„ slivovka, „ $\frac{1}{2}$ l	„	16—
„ tropinovec, „ $\frac{1}{2}$ l	„	18—
Žganje kumovica iz dvorskih vinogradov	l	30—
Vino, belo, štajersko	„	12—
„ cviček	„	10—
„ belo, dalmatinsko	„	8—
„ Opolo	„	8—
„ Prošek	„	24—
„ Vermut	„	26—
Malinovec, à $\frac{1}{2}$ l	stekl.	13:50
„ odprti	kg	16—
Malinov sok	„	6—
Radenska voda $\frac{14}{10}$ l	stekl.	7—
„ „ $\frac{1}{2}$ l	„	3:50
Rogaška voda $\frac{14}{10}$ l	„	7—
„ „ Donati 1 l	„	6:50
Grenka voda Fr. Jožefova	„	11—
„ „ Palma	„	10—

Potrebščine za perilo

Mila

Benzit	zav.	5—
Hubertus, sivo	kg	10—
„ navadno	„	11:50
„ terpentin	„	13—
Merima	„	13—
Sunlight	zav.	2—
Schicht, navadno	kg	12:50
„ terpentin	„	13:50
Zlatorog, navadno	„	11:50
„ terpentin	„	13—

Pralni praški

„Ena“, milne luske	kg	35—
„Henko“ soda	zav.	3—
Lux	„	4:50

Perion	zav.	4:50
Persil	„	6—
Radion	„	5:25
Snežinka	„	4:50
„Tri,, soda	„	3—
Ženska hvala	„	2:50
Radost peric	„	2:50
Teksil	„	2:50

Druge potrebščine

Soda za pranje	kg	2—
Lug	„	3:75
Boraks	zav.	2:50
„ carski	škatl.	5:75
Škrob rižev	„	5—
„ „	zav.	1:50
Plavilo v kockah	„	2:50
Plavilni papir	„	1:50
Pralni stroji, leseni, mali kom.	„	13—
„ „ „ vel. „	„	14—
Pralni stroji, pločev. mali „	„	15—
„ „ „ vel. „	„	17—
Vrvi za perilo	15 m	Cene po kvaliteti
„ „ „	20 „	
„ „ „	25 „	
„ „ „	30 „	
„ „ „	35 „	
„ „ „	40 „	
Obešalniki za sušenje perila	kom.	20—
Ščipalka za perilo	„	—25

Toaletni predmeti

Milo, Bobi	malo kom.	2:50
„ „ „ veliko „	„	4:50
„ Favorit	„	8—
„ Glicerini	„	5, 9
„ kopalno	mali „	—
„ kopalno	vel. „	12—
„ Ideal	„	17—
„ Karbol	„	4—
„ mandeljnov	„	6:50
„ Marija	„	10—
„ Olivia	mali „	4:50
„ „ „ vel. „	„	7—
„ domače	„	4:50
„ Osiris	„	6—
„ otroško	„	8—
„ za roke	„	4:50
„ Speick	„	10—
„ za britje Ia	„	8—
„ „ „ Ia	„	3—
Cimean, „ „ tuba	„	6:50
Chlorodont, „ „ „	„	6:50
Doromat, „ „ „	„	8:50
Kalodont, „ „ „	„	6:50
Odol	mala stekl.	22—
„ „ „ „ sred. „	„	35—
„ „ „ „ vel. „	„	65—
Olje, orehovo, pristno	„	10—
Olje za solnčenje in ma- sažo	„	8—
Ustna voda Cimean	„	18—

Kolonska voda . . mala stekl.	13.—
„ „ . . vel. „	24.—
Esenca za kolonsko vodo „	16.—
Krema za kožo Cimean . doza	10.—
Krema za kožo Elida nočna tuba	13.—
Krema za kožo Elida dnevna „	12.—
Nivea krema doza	10.—
Uran „ „	10.—
Parfum stekl.	16.—
Puder Elida škatl.	10.—
Vazelin doza	6.—
Šampon „ zav.	3.—

Potrebščine za čevlje

Krema, črna . . . mal. škatl.	5.—
„ „ . . . sred. „	6.—
„ „ . . . vel. „	12.—
„ rujava „	5.—
„ rumena „	5.—
„ bela „	5.—
Mast za čevlje, črna . . . „	4.—
„ „ „ rujava . . . „	4.—
Belin zav.	2.—
Olje za mazanje podplatov stekl.	8.—
Krtače za blato kom.	4.—
„ „ mazanje „	1.50
„ „ svetljenje „	12.—
Vežalke, črne, kratke . par	1.25
„ „ srednje „	1.50
„ „ dolge „	1.50
„ ružave, kratke . . . „	1.—
„ „ srednje „	1.50
„ „ dolge „	1.50
„ usnjene, črne . . . „	2.—
„ „ ružave „	2.—

Razno

Barva za piruhe zav.	—75
Ostara papir „	2.50
Brusači kom.	13.—
Celofan, papir zav.	3.50
Čistilo za parkete . mal. doza	10.—
„ „ „ vel. „	20.—
Črnilo stekl.	3.—
Flit mal. doza	16.—
„ vel. „	29.—
„ s škropilko kart.	51.—
„ škropilka kom.	22.—
Grafit „	—50
Hobby, prašek zav.	5.—
Hranilniki kom.	40.—
Kadilo kg	30.—
Kolofonija „	7.—
Kladiva za meso kom.	12.—
Kolesa moška, poniklj. . „	1400.—
„ „ pokrom. „	1500.—
Kolesa, damska, poniklj. „	1500.—
„ „ pokrom. „	1600.—
Krtače za obleko „	16.—
„ „ parkete „	27.—
„ „ ribanje „	4.—
„ „ „ la „	5.—
„ „ roke „	2.50

Krtače za roke, dvostr. . kom.	5.—
„ „ zobe, male . . . „	8.—
„ „ „ velike . . . „	12.—
„Mali sadjar“ knjiga	5.—
„Mali vrtnar“ „	5.—
„Mala papiga Skobčevka“ „	8.—
„Rejec malih živali“ . . . „	6.—
Metle, male kom.	7.—
„ velike „	10.50
Metlice, otroške „	5.50
„ za obleko „	6.—
„ „ posodo „	1.50
Morska trava la kg	4.—
Muholovci kom.	—75
Nagrobne lučke kart.	—
„ „ v keram. lončkih kom.	—
Nočne lučke škatl.	2.—
Obešalniki, mali kom.	2.50
Olje za šivalne stroje . . stekl.	4.—
Omela, bombažna kom.	32.—
„ mala „	12.—
„ za parkete „	24.—
Ominol „	2.50
Pasta za peči škatl.	3.—
Peharji, srednji kom.	4.—
„ veliki „	4.50
Peresniki „	1.25
Pergament papir pola	1.—
Pesek za email posodo . zav.	1.—
„ „ „ „ „	1.50
„ „ „ „ „	2.—
„ „ alum. „ „	2.50
Pile, trioglate srednje . kom.	5.—
„ „ velike „	5.50
„ plošnate, male . . . „	9.50
„ „ srednje „	11.—
„ „ velike „	13.—
Platnene vrečice, male . . „	7.—
„ „ sred. „	12.—
„ „ velike „	16.—
Prašek za čiščenje oblek zav.	10.—
„ „ „ zlata „	3.25
in srebra „	5, 10
Prazne pušice kom.	14.50 do 49.—
Predpražniki Ia kom.	10.—
„ „ „ „ „	4.—
Prijatelj gospodinj (za šte-dilnik) „	170.—
Rahljači, brez ročaja . . „	12.—
„ z ročajem „	15.—
Semena razna . . . mali zav.	1.—
„ grah, fižol vel. „	2.—
Sidol doza	5.50
Svitol „	4.80
Solnice, lesene kom.	9.—
Stručnice, male „	6.—
„ srednje „	7.—
„ velike „	8.—
Sukanec, bel, črn št. 10—12 valj.	4.50

Sukanec, bel, črn št. 16—36 valj.	3.50
„ 40—60 „	2.75
Sveče, dolge zav.	6.50
„ „ kom.	1.25
„ kratke zav.	6.50
„ „ kom.	—75
Svinčniki, navadni . . . „	1.50
„ tintni „	3.50
Šivanke zav.	1.50
Šmirkovo platno, belo . pola	1.50
„ „ sivo „	2.—
Sparklet steklenice . . kom.	150.—
„ patroni, polni . . . „	4.50
„ „ prazni „	2.50
Sted Regulator obroči:	
160—220 mm „	80.—
230—270 „ „	100.—
280—300 „ „	120.—
Sted Regulator plošče:	
18×12 col „	150.—
21×12 „ „	160.—
24×12 „ „	170.—
Tepači, mali „	8.—
„ srednji „	13.—
„ veliki „	18.—
Thermid stekl. in vložki . „	po vel.
Umetno gnojilo kg	2.—
Vim zav.	2.50
Vžigalice „	10.—
„ „ škatl.	1.—
Zobotrepci zvez.	—25
Jedilni pribor, navadni, alpaka in kromiran . .	Po izbiri

Kurivo

Drva, bukova, cela . . .	} Po dnevni cenni
„ „ žagana	
„ mehka, v kolob. . . .	
Premog, trboveljski, kosovec	

Dovoz se pri kurivu posebej zaračuna.

Velika izbira manufakture, perila, nogavic, rokavic, galanterijskega blaga, dežnikov, klobukov in preprog. Emajlirana kuhinjska posoda, vse vrste porcelana, stekla, žarnice itd.

Naprošamo člane, da prilagajo k naročilu platnene vrečice za vse drobno blago. Vrečice lahko dobite v vseh naših prodajalnah po nizki ceni.

Svetujemo, da hranite vse mlevske izdelke odprte na zračnem in hladnem prostoru.